

**Yapı ve yollar hakkında 1/355 numaralı kanun lâiyhası ve
Dahiliye, Nafia ve Sıhhat ve içtimai muavenet
encümenleri mazbataları**

T. C.

Başvekâlet

Muamelât müdürlüğü

Sayı: 6/1216

19 - V - 1932

B. M. M. Yüksek Reisliğine

Yapı ve yollar hakkında Dahiliye vekâletince hazırlanan ve İera Vekilleri Heyetinin 27-IV-1932 tarihli içtimanda tadilen Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâiyhası esbabı mucibesile birlikte takdim olunmuştur.

Muktazasının ifasına müsaade buyurulmasını rica ederim efendim.

Başvekâlet vekili

Dr. Refik

Şûrayi devlet heyeti umumiyesinin yapı ve yollar knaunu lâiyhasına ait esbabı mucibesi

Cümhuriyet hudutları dahilinde halen mevcut 502 belediye'deki şehir ve kasaba binalarile yolları için tatbik edilmekte bulunan 24 teşrinievvel 1298 tarihli ebniye kanununun bugünkü ihtiyaçlara tekabül etmemesi ve yeni belediye kanunile belediyelere verilmiş olan mühim vazifeler ve vasi salâhiyetlerle şehir ve kasabaların imarına ait faaliyetleri mütevazın ve hemahenk bir halde bulundurmamak zarurî görülmesi hasebile ahiren Dahiliye vekâleti Celilesince tanzim ve Şûrayi devlete havale olunan (yapı ve yollar kanunu) lâiyhasının tanzimat dairesinin nazarı tetkikinden geçerek aldığı muaddel şekli heyeti umumiyede tetkik edildi.

Lâyiha, beledi teşkilâta malik olan şehir ve kasabalardaki binalarla yollara ait bulunduğu cihetle şehir ve kasaba kelimelerinin kâmilen belde kelimesine tahvil ve yazılış tarzında lisanî icaplara göre bazı cihetlerin takdim, tehir ve tebdil edildiği hakkında dairei müşarileyhaea dermeyan olunan mütalea ve noktaî nazar esas itibarile muvafık ve indettetik serlâvhamın (yapı ve yollar kanunu) olmak üzere tesbiti musip görülerek maddelerin müzakeresine geçilmiştir.

Madde 1 — Vekâletin tanzim eylediği lâiyhada belediyelerin 1/2000 ve 1/500 mikyasında iki kıta hali hazır haritası yaptırmaya mecbur tutulmaları belediyeler için pek külfetli olacağından tanzimat dairesince yalnız 1/500 mikyasında bir harita yaptırmaları suretinde tadil olunmuş ise de faidesi aşikâr olan iki kıta harita yaptırılması şeklinin değiştirilmesi caiz görülmediğinden lâiyhadaki esas aynile muhafaza edilmiştir.

Madde 2 — Mevzubahs haritaların bütün belediyelere beş sene zarfında yaptırılması ihtisasa taallûku hasebile gayrimümkün görüldüğünden bu cihete ait hükmün kabili tatbik bir şekle ifrağı düşünülerek (itibaren) kelimesinden sonra gelen (en çok) tabiri tay ve maddenin nihayetindeki (mükelleftir) kelimesinden sonra (mütehassıs bulunmamak gibi imkânsızlıklar karşısında bu müddet Dahiliye vekâletince temdit edilebilir) fıkrası ilâve edilmiştir.

Madde 3 — Aynen kabul edilmiştir.

Madde 4 — Maddenin (C) fıkrasındaki (bostan) kelimesi (B) fıkrasının birinci bendi medlû-

lüne dahil bulunduğundan tay ve mezarlıklara şehir ve kasabaların sıhhatlerine müsait bir vaziyet verilmek üzere (alçak tarafında) tabiri tay ile yerine (sırtında) kelimesi ve (rüzgârların aksi istikametinde) ibaresi tay ile yerine (memlekette en çok esen rüzgârların aksi istikametinde) ibaresi ikame ve (D) fıkrasındaki (derinlikleri) ve (uzunlukları) kelimeleri daha vazih bir surette ifade olunmak üzere (enleri) ve (boyları) şekillerine tahvil olunmuştur ve bedî kıymeti haiz olan eserlerin muhafazası kaydile köşe vaziyetlerinin teşkili meselesi tearuz eylediği ahvalde ahenk ve intizamın mümkün merteye temini için (takdirde) kelimesinden sonra (ve kıymetli eserlerin muhafazası veya göze çarpacak bir hale getirilmesi veyahut arazi vaziyetinin müsaadesizliği gibi mecburiyetler karşısında dahi köşelerin 30 dereceden küçük bir zaviye teşkil etmesi teeviz olunamaz) fıkrası ve (I) fıkrasının üçüncü bendine ait hükmü tavzih için iptidasına (şehir ve kasabalar kenarlarındaki bir taraflı yollar) ibaresi ilâve ve fıkraların başlarındaki harfler Türk harflerine göre tertip edilmiştir.

Madde 5 — Tatbikat sahasında fennî ve amelî bir kıymet temin etniyeceği anlaşılmasına binaen (haritası) kelimesinden sonra gelen (belediye meclisinin tasdikile) ibaresi ve aynı sebepten dolayı (içinde kelimesinden sonra gelen (tatbik) kelimesi ile (ve harfi tayyedilmiştir).

Madde 6 — Arsa sahiplerinin hukukunu bir derece daha temin için (mevkii) kelimesinden sonra (ve) (kıymeti) kelimesi ilâve edildiği gibi imar haritasının tatbiki dolayısıyla ada sahilinde kalarak münferiden bina inşasına müsait olmayan arsalarla methal veya mahreci olmaması hasebile kullanılmaya müsait bulunmayan binaların vaziyetlerini ve tâbi tutulacak muameleyi tayin için bir fıkra ilâvesi Hükûmetçe teklif edilmesi üzerine bilmüzakere maddenin nihayetine (imar haritasının tatbiki dolayısıyla ada dahilinde kalarak münferiden bina inşasına müsait olmayan arsalarla methal veya mahreci olmaması hasebile kullanılmaya müsait bulunmayan binalar belediyelere istimlak edilir ve imar haritasında gösterilen arsalar ilhak edilmek üzere istimuâk bedeli ilhak olunacak arsa veya bina sahibinden altı sene müddetle ve altı taksitte tahsil olunur) fıkrası ilâve edilmiştir.

Madde 7 — Birinci fıkrası 12 nci maddeye birinci fıkra olarak ilâve edilmek üzere tay ve madde numaraları ona göre tashih edilmiştir.

Madde 8 — Mutlak olan (yeşillik) tabirinin delâlet ettiği hükmü tavzih ve tayin için (haritalarında) kelimesinden sonra (yol ve) kelimesi ilâve ve hakkı gayre taallûku itibarile (Maliye) kelimesinden sonra gelen (Evkaf) kelimesi tay ve hususiye kelimesinden sonra (ve) harfi ilâve ve (Maliye) kelimesi (Maliyeye) şekline kalbedilmiştir.

Madde 9 — Aynen kabul edilmiştir.

Madde 10 — Belediyelere yapılması men veyahut şarta talik edilen bina sahiplerine tahriren verilecek cevapların kanaatbahş olması lâzungeleceği düşünülerek (sahiplerine) kelimesinden sonra (esbabı mucibe ile nihayet) ibaresi ve mektepler hastaneler gibi hususî fen ve ihtisas icaplarının tatbikine lüzum gösteren yapılara ait hükmü ihtiva eylemek üzere maddenin nihayetine (hususî fen ve ihtisas icaplarının tatbikine lüzum gösteren yapılar için o fen ve ihtisas kaideleri cari olur) fıkrası ilâve olunmuştur.

Madde 11 — Tayyedilen yedinci maddenin birinci fıkrası (müstakbel imar haritası hududu dahilinde yeniden bir nevi yapı yapabilmek için evveleminde arsasının vaziyet plânı tetkik olunarak imar plânına uygun olduğu anlaşılmadıkça müsaade edilemez) şekline bilifrag bu maddeye birinci fıkra olarak ilâve ve diğer fıkralar aynen kabul edilmiştir.

Madde 12 — Yapı sırasında yapılacak tadiller için belediyelere vaki olacak müracaatlara muayyen müddet zarfında cevap verilmediği takdirde bina sahiplerinin hatrı hareketlerini tayin için maddenin son fıkrası (yapı sırasında yapılacak tadiller için 10 uncu maddenin son fıkrası hükümleri tatbik edilir) suretinde tadil olunmuştur.

Madde 13 — İhtiva eylediği hükümlere daha şamil bir katiyet verilmek üzere (ruhsatname almadan başlanan yapılar belediyelere derhal durdurulur. Yapı esas itibarile mahzurlu görülmezse plânların tasdikî eihetine gidilmekle beraber ruhsatname bedeli ceza olarak dört kat istifa edilir. Yapı esas itibarile mahzurlu bulunur ve bu kanun hükümlerine uygun görülmezse yıktırılır. Ruhsat-

neme alındığı halde hükümlerine riayet edilmeksizin devam eden yapılar derhal durdurularak ruhsatname hükümlerine muhalefetinin derecesine göre atıdaki tarzda muamele tatbik olunur. Eğer ruhsatname hilâfında yapılan işler mahzurlu görülmez ve bu kanun hükümlerine mugayir bulunmazsa tasdik edilmekle beraber ruhsat resmi, ceza olarak dört kat istifa edilir. Yapılan işler esas itibarile mahzurlu ve bu kanun hükümlerine mugayir görülürse yapı yıktırılır. Arsanın imar plânına uygun olmamasından dolayı tahriren menedildiği veya müsaade edilmediği halde devam eden yapılar kezalik yıktırılır. Yukarıki fıkralar hükmünce yıktırılacak binaların yıktırılması hakkında belediye encümenlerince verilecek kararlar ashabına tebliğ olunur. Bu karara sahiplerinin bir hafta zarfında mahallî idare heyeti nezdinde itiraza salâhiyetleri vardır. İdare heyeti kararile lâzımülnifazdır. Yıkılan binanın enkaz bedelin-den ilk evvel yıkma masrafı istifa olunur) şeklinde tadil edilmiştir.

Madde 14 — Aynen kabul edilmiştir.

Madde 15 — Yaya kaldırımlarını kirlüten ve buralardaki murur ve uburu ihlâl eden yapılarda sahiplerinin riayet eylemesi lâzımgelen esaslara ait hükümleri ihtiva eden birinci fıkranın niha-yetine mezkûr hükmün müeyyidesi olmak üzere (Bu lâzimeye riayet edilmediği takdirde beledi-ye idaresi yapıyı derhal durdurmaya salâhiyettardır) fıkrası ilâve olunur.

Madde 16 — Ruhsatname müddetinin hitamından sonra, teedidi talep olunduğu takdirde yapı-nın heyeti umumiyesinin belediyelerce her yerde ve muntazaman kontrol edilmesinin tatbikat sa-hasındaki müşkülâtı düşünülerek ikinci fıkradaki (sonra) kelimesini takip eden ibare tay ve ye-rine daha amelî bir şekil olmak üzere (yapıya başlanmış ise ruhsatnamenin teedidi lâzımgelir. İn-şaata başlanıpta iki sene terkedilirse yeniden ruhsatname için belediyeye müracaat edilmesi lâzım-dır) fıkrası ikame edilmiştir.

Madde 17 — Ruhsatname alınmasını icap ettiren tamirler meydanına (badana, boya ve sıva) me-selesinin ithali muvafık görülmüş ve bunların istisnası hakkında bir fıkra ve sokak üzerinde iskele kurmayı icap ettiren tadil ve tamirler için de ayrıca bir fıkra ilâve olunmak üzere (A, B, C, D) frk-raları:

A : Binanın büyüme ve küçülmesini istilzam eden veya binanın cephelerini değiştirecek mahi-yette olan tadil ve tamirler (badana, boya, ve sıva müstesnadır.)

B : Sokak üzerinde iskeleyi kurmayı icap ettiren her nevi tadil ve tamirler,

C : Binanın metaneti veya ziya ve hava miktarı üzerinde tesir bırakan tamirler,

Ç : Merdiven ve ocak mahallerinin değiştirilmesi,

D : Apdesthane ve lâğım tesisatının değiştirilmesi veya yeniden yapılması suretinde tadil ve ter-tip edilmiştir.

Madde 18 — Gölgede nakıs 4 dereceden sonra harçlara Klorpotasyüm ve saire ilâvesi suretile incimadın önüne geçilmesi fennen dairei imkânda bulunduğundan bazı mübrem ve müstacel husu-satta bu tedbire müracaat olunacağı düşünülerek madde (gölgede nakıs 4 dereceden sonra harçlı yapı yapmak memnudur. İncimadı tehir edebilecek fennî tedabir ittihaz edildiği takdirde beledi-yelerce inşaata müsaade edilebilir.

Gölgede zait 30 dereceden fazla hararet bulunursa harç ve betonunun suluca olması ve tuğla ile taşların suya batırılarak kullanılması belediyelerce emrolunabilir) şeklinde tadil edilmiştir.

Madde 19 — Ahşap binaların belediye kanununun 114 üncü maddesi mucibince aneak münferit arsa ve bahçeler içinde yapılabileceği musarrah bulunmasına binaen her iki maddedeki hükmü telif için (ahşap) kelimesinden sonra (28 inci madde mucibince inşaata mesafî olan yerlerde) ibaresi ilâve ve (mesafe) kelimesi tayyolunarak yerine maksadı daha iyi ifade eden (açıklık) kelimesi ikame edilmiştir.

Madde 20 — Aynen kabul edilmiştir.

Madde 21 — Her hangi bir arsanın yol seviyesine getirilmesi için doldurulmasına veya kazılma-sına müsaade olduğu halde civarındaki arsanın kıymet ve mevkî şerefının tahtı temine alınması düşünülerek madde (müstakbel imar haritasına nazaran ve sokakların alacağı yeni irtifa seviye-sine göre arsa sahiplerinin - âharın hukukunu sıyanet etmek şartile - arsalarını belediyelerin vere-

ceği talimat dahilinde tanzim etmesi lâzımdır) suretinde tadil edilmiştir.

Madde 23 — Maddenin vuzuhunu daha ziyade temin için (renklerle) kelimesi (renklerinin) ve (mevkii ile) kelimesi (mevkie) şekline tahvil edilmiştir.

Madde 24 — Meskûn ve gayrimeskûn bahçe duvarlarının bir buçuk metreden yüksek yapılması kaydının her yerde kabili tatbik olmadığı düşünülerek ihtiva eylediği hükme amelî ve şamil bir imkân verilmek üzere madde (bahçe duvarlarının mevkiine göre yüksekliği iki metreyi tecavüz etmemek üzere belediyelerce tesbit olunur. Bir buçuk metre yüksekliğinde parmaklık yaptırılabilir. Meyilli yerlerde bahçe duvarı bu esas dairesinde kademeli yaptırılır) şeklinde tadil edilmiştir.

Madde 25 — Yol üzerindeki binalarda yapılacak çıkıntılar dolayısıyla yanındaki bina ve arsalara muhtemel tecavüzün önüne geçilmek ve her iki taraf hukukunun taallük eylediği had tesbit olunmak üzere (komşulardan) kelimesi tay ve yerine (arsa hududundan) ibaresi ikame edilmiştir.

Madde 26 — İkinci ve üçüncü fıkraların başlarındaki (A. B.) harfleri ademi lüzumuna binaen tayyedilmiştir.

Madde 27 — Aynen kabul edilmiştir.

Madde 28 — Aynen kabul edilmiştir.

Madde 29 — İki ve daha fazla katlı binalarda yapılacak ısrık kuyularının binaların heyeti umumiyesile mütenasip bir şekilde inşalarını temin için ikinci fıkradaki (binalarda) kelimesinden sonra gelen (en aşağı) tabiri tayyolunarak yerine (mazruplardan birisi en aşağı bir metre olmak üzere) ibaresi ikame edilmiştir.

Madde 30 — Yeni yapılacak binalarda soba borularının pencerelerden harice çıkarılmasının önüne geçilmek üzere birinci fıkradaki (boruları) kelimesinden sonra (mutlaka) kelimesi ikame ve daha ziyade eski binalara ait olan ve ihtiva eylediği hüküm itibarile tatbiki müşkül görülen ikinci fıkraya tayyedilmiştir.

Madde 31 — Bir bacanın müşterek iki ocak veya iki oda için kullanılmaması hakkındaki ikinci fıkra hükmüne katıyet vermek için (olmayıp) kelimesi tay ve yerine (değildir) kelimesi ikame ve (arayerde 12 santimetre kalınlığında tuğla bölme yapılması lâzımdır.) fıkrasını tavzih için (değildir) kelimesinden sonra (yan yana bacaların) ibaresi ilâve ve (arayerde) (arasında) şekline tahvil ve bacaların binanın muhit duvarları içinde yapılması tamir ve saire hususunda mahzurlu görüldüğünden son fıkradaki (çatısı zayıf olan binalar ile) ibaresi tayyedilmiştir.

Madde 32 — Otuz birinci maddenin üçüncü fıkrasında sarahat bulunduğundan beşinci fıkra tay ve diğer fıkralar aynen kabul olunmuştur.

Madde 33 — Bodrum ve çatı katları irtifalarının istimaline daha elverişli bir hadde iblâğı için ikinci fıkradaki (iki metre) tabirinden sonra (yirmi santim) tabiri ilâve olunmuştur.

Madde 34 — Serlâvhadaki (ebadı) kelimesi tay ve (yerlerinin) kelimesi (yerleri) şekline kalp ve son fıkrada diğer maddelerdeki mevcut hükümler ile alâkadar olan (apartıman) kelimesi tay ve maddenin nihayetine 36 nci maddenin (matbah, apdesthane ve banyo yerlerinin kâfi miktarda hariçten ziya ve hava alması lâzımdır) şeklinde olan birinci fıkrası ilâve edilmiştir.

Madde 35 — Birinci fıkra 36 nci maddeye son fıkra olarak ilâve olunmak üzere tay ve diğer fıkralar aynen kabul edilmiştir.

Madde 36 — Aynen kabul edilmiştir.

Madde 37 — Vuzuhu temin için ikinci fıkra (yağmur boruları maktalarını mesahai sathiyesi mecmuu dam sathının metre murabbar adedi kadar santimetre murabbana müsavi olmalıdır.) şekline tahvil ve diğer fıkralar aynen kabul edilmiştir.

Madde 38 — İkinci fıkranın apartıman, mektep ve otel gibi yerlerde ahşap merdiven yapılmasını men eden ikinci kısmına ait hükme katıyet vermek için (caiz değildir) ibaresi tayyolunarak yerine (yapılamaz) kelimesi ikame edilmiştir.

Madde 39 — Aynen kabul edilmiştir.

Madde 40 — İhtiva eylediği hükümlerin vuzuh ve şumulünü temin için madde (bir mahalde açılacak pencerelerin sathları mecmuu en aşağı o mahal maktar ufkisinin beşte birine müsavi olmalıdır.)

Abdesthanelerde pencere genişliği yetmiş santimetre murabbar olmak ve döşeme seviyesinden pencere tabanına kadar yüksekliği en aşağı doksan santimetre bulunmak lâzımdır. Kapı yükseklikleri bodrum ve tavan aralarındaki metreden alçak ve doksan santimetreden dar olamaz. Oda kapılarının yüksekliği en az iki metre ve genişliği doksan santimetredir. Sokak kapılarının genişliği en az bir metredir. Umuma mahsus yerlerde içeriye açılır kapılar yapılması yasaktır.) şeklinde tadil edilmiştir.

Madde 41 — Aynen kabul edilmiştir.

Madde 42 — Çatıların teşkil eyledikleri zaviyelerin dereceleri ufki sathlara göre tayin olunacağına nazaran (çatılardan) kelimesinden sonra (sathı ufkiye nazaran) ibaresi ilâve ve (kırk beş dereceden fazla meyilli) ibaresini tazvih için (meyilli) kelimesi tayyolunarak yerine meyil zaviyesi teşkil etmiş) ibaresi ikame ve (keremit ve taş siperler) ibaresi tayyolunarak yerine daha umumî ve muvafık bir mâna ifade eden (korkuluk) kelimesi ikame edilmiştir.

Madde 43 — (İnşaat) kelimesi tayyolunarak yerine (yapılar) kelimesi ikame olunmuştur.

Madde 44 — Birinci fıkradaki (sahihsiz) kelimesi tatbikat sahasında tevlit edeceği müşkülâta binaen (tay) ve tasarruf hakkına muğayir görülen ikinci fıkra tayyedilmiştir.

Madde 45 — İhtiva eylediği hüküm itibarile mutlak olan ve her hangi bir kimsenin bahçesindeki ağaca tasarrufunu meneden birinci fıkra tay ve ikinci fıkradaki (nüfus) kelimesi umumî bir mâna ifade eylediğinden derece şümulünü tayin için bu kelimedden sonra (mükellef) ve müddeti göstermek üzere bu kelimedden sonra (senede) kelimeleri ikame ve mükelleflerin bu hizmeti bedeli mukabilinde başkalarına yaptırılmaları düşünülerek (dikmesi) kelimesinden sonra (veya dikirmesi) ibaresi ilâve edilmiştir.

Madde 46 — Aynen kabul edilmiştir.

Madde 47 — Muhtevası hakkında belediye kanununda ayrıca hükümler mevcut bulunduğundan tayyedilmiştir.

Madde 48 — Aynen kabul edilmiştir.

Madde 49 — Aynen kabul edilmiştir.

Madde 50 — Aynen kabul edilmiştir.

Madde 51 — Aynen kabul edilmiştir.

Madde 52 — Aynen kabul edilmiştir.

Madde 53 — Aynen kabul edilmiştir.

Netice : Ana hatları bütün medenî memleketlerde mevcut kanunlardan ve bilhassa Alman kanunlarından alınmış olan lâyihadaki fennî hususat zararî ihtiyaçları karşılayacağı için muhafaza edilmiştir.

Şûrayi devlet Tanzimat dairesinin yapı ve yollar kanunu esbabı mucibe lâyihası

Şehir ve kasabaların imarı için yapı ve yollar kanun lâyihası ve esbabı mucibesi takdim kılınacağına dair Dahiliye vekâletinin Başvekâleti Celileden muhavvel olan 22' - VI - 1931 tarihli kanun lâyihası dairemizce tetkik edildi.

Lâyiha, beledî teşkilâtı olan şehir ve kasabalardaki binalara ve yollara ait olmak üzere tanzim edilmiş olduğundan şehir ve kasaba kelimeleri kâmilen belde kelimesine çevrilerek ve tahrir tarzında lisan icabatına göre takdim ve tehir ve tebdiller yapılarak madde be madde müzakere edilmiştir.

Lâyihanın metninde yazılı şehir plânı, imar programı ve imar projesi ve imar haritası tabirleri üzerinde müzakere yürütülerek beldelerin hali hazır haritalarından sonra bir imar projesi tanzim edileceği ve bu projelere belediye encümeni tarafından tasdik edilmek suretile katiyet kesbettikten sonra imar haritası şeklini alacağı ve imar programı ile şehir plânı tabirlerinden de bu harita maksut olduğu tesbit edilerek bu tabirler « müstakil imar haritası » suretinde birleştirilmiş ve ona göre tasahihler yapılmıştır.

1 inci madde : Maddenin ilk cümlesi - Belediye kanununun 4 üncü maddesine göre yapılması lâzım gelen haritalar bu kanundan hariç kaldığı cihetle « sınır haritalarına ait hükümler baki kal-

mak üzere » suretinde yazılmış ve kanundaki hudut kelimelerinin kâffesi « sınır » kelimesine çevrilmiştir.

Bu maddedeki 1/2000 mikyasındaki haritadan herkesin hakkı tamamen anlaşılacağı cihetle istimlak muamelâtı için behemchâl 1/500 nisbetinde topoğrafik haritalara lüzum olduğundan ve bu topoğrafik harita - ki halihazır haritasıdır - mütehassıslara verilecek müstakbel imar haritaları vücudâ getirilmekte bulunduğundan maddede mevcut 1/2000 mikyas » tayyedilmiştir.

2 nei madde : Maddenin metni, vilâyetler dahilinde bulunan belediyelere münferiden veya müttehidenden şehrin şekli katî ve müstakbel projesini tanzim ettirmelerini emretmekte olup maddedeki « şehrin şekli katî ve müstakbel projesi » cümlesini « beldenin müstakbel imar projesi » şekline konulmuştur.

Dahiliye vekâletinden gönderilip müzakere esnasında hazır bulunan ..... Naci ve İmar müdüriyetinden mühendis Burhan Beyden alınan malûmata göre Dahiliye vekâleti kabiliyet ve iktidar meselesinin tetkiki için ayrıca bir daire teşkil etmek veyahut icap eden fen erbabına tetkik ettirmek suretile bu projeleri tasdik ve kabul edecektir.

3 üncü madde : Maddedeki « şehrin müstakbel projesi » cümlesi..... « beldenin müstakbel imar projesi » şekline kalbedilmiş ve proje kabul edildiği herkesçe malûm olabilmek için « kabul edildikten sonra » cümlesi müteakip « herkesin malûmu olmak üzere belediye daire » kelimeleri ilâve edilmiştir.

İhtilâfların hallinde Dahiliye vekâleti hakem mevkiinde kalarak Dahiliye vekâletince verilecek kararın tekrar tetkikına mahal kalmamak için 3 üncü maddenin sonundaki «katî surette hallolunur» cümlesi kaldırılarak « Dahiliye vekâleti hakemdir » şeklinde tashihi Naci Bey tarafından talep edildiğinden maddenin sonundaki « ihtilâflar Dahiliye vekâletince katî surette hallolunur » cümlesi « ihtilâfların hallinde Dahiliye vekâleti hakemdir » şeklinde kabul edilmiştir.

4 üncü madde : Maddedeki « müstakbel harita » cümlesi « müstakbel imar haritası » şeklinde kabul edildiğinden « şekli katî » kelimesinin bırakılmasına lüzum görülmemiştir.

Gerek bu maddede ve gerek atideki maddelerde « imar haritaları » cümlesinin başlarına « müstakbel » kelimesi konularak « müstakbel imar haritaları » şekline ve « sokak » kelimeleri « yol » kelimesine ve « mesakin » kelimeleri « mesken » kelimesine çevrilmiştir.

(B) fıkrasında müstakbel nüfus darp elli müsavi M² denilmekte olup bundan maksat bir beldenin elli seneden beri nüfusça geçirdiği tahavvülâ nazarı dikkate alınarak beldenin elli sene sonra alacağı nüfus miktarı ne tahmin olunabilirse elli ile darp olunarak meselâ: müstakbel nüfus için altmış bin nüfus tahmin olunursa elli ile darp edildiği zaman hasılı darp olan üç milyon metre murabba beldedeki ev ve bahçe ve sokak ve meydanlar için tahsis edileceğini gösterir. Müstakbel nüfus dört ile darp edildikte meydana gelecek hasılı darp ticaret ve sanayi mahallerine tahsis edilebilecek yerleri velhasıl vekâletin lâyihasında:

Müstakbel nüfus × 50 = M² Ev, bahçe, sokak ve meydanlar

» » × 4 = M² Ticaret ve sanayi mahalleri

» » × 4 = M² Kuru, çayır, göl ve oyun mahalleri

» » × 8 = M² Hastahane, kabristan, hamam, otel, kahvehane gibi umumî yerler

» » × 2 = M² Müessesatı resmiye, askeriye ve talim yerleri

» » × 2 = M² Mektep ve kütüphanelere tahsis olunacak yerler

Şeklinde gösterilen rakamların yekûnu beldenin elli sene sonraki imar haritasını vücude getireceğinden, anlaşılmakta kolaylık olmak için madde ona göre yazılmıştır.

(C) fıkrasında « kabristan » kelimesi « mezarlıklar » kelimesine çevrilmiştir.

« Alek tarafı » yerine « tarafında » yazılmış « aksi cihetindeki mevkilerde » yerine « aksi cihetinde » denilmekle iktifa edilmiştir.

(D) fıkrasında köşelerin zaviyei kaime olması lâzımgeleceği esası kabul edildiğinden « mümkün olduğu » kadar kelimesi tayyedilmiştir. Mümkün olmayan yerlerde zaviyei haddenin kırk beş dereceden aşağı köşelerin yola terki gösterilmiştir.

(E) fıkrasında ufak tefek kelime tadilatı yapılmıştır.

(F) ve (G) fıkraları esas değiştirilmiyerek daha açık ve sarıh tabirler ile ifade edilmiştir.

(H) fıkrasında « âsar ve maabit » kelimeleri « abide ve mabetler » diye yazılmıştır.

(I) fıkrasında kelime tadilatı yapılmıştır.

(J) fıkrasında yolların genişlikleri esas itibarıyla 9,5 metre kabul edilmiştir. Bundan daha geniş caddeler açılmak istenildiği vakit daima iki buçuk metre zammedilerek açılacaktır. Meselâ: on metre ve on bir metre genişliğinde yol olmayacak 9,5 metrenin üzerine 2,5 metre zammedildiği vakit husule gelecek 12 metre genişliğinde olacaktır. 12 metreden fazla geniş yapılmak istenildiği vakit yine 2,5 metre zammedilerek 14,5 metre olacaktır. 14,5 metreden daha fazla geniş olması lâzımgelse yine 2,5 metre ilâvesile 17 metre olacaktır. Yani 9,5 metreden sonra on, on bir metre genişliğinde olmayacağı gibi on beş on altı metre genişliğinde de yol olmayacaktır. Dokuz buçuk metreden ziyade geniş olan yollara ağaç dikilecek ve dokuz buçuk metreden daha dar olan yollara ağaç dikilmiyecektir. Madde ona göre yazılmıştır.

(K) fıkrasında « diğerleri » kelimesi « caddeler ile sokaklar » suretinde tanzih edilmiştir.

(L) fıkrasında « asgarî » kelimeleri « en aşağı » ya çevrilmiştir.

(M) fıkrasındaki « bu takdirde münhâni başında sokak genişliği % 50 yi tecavüz edecektir » cümlesi « yol genişliği ne ise bu genişliğin misli kadar yol başları geniş olacaktır » şekline çevrilmiştir.

(N) fıkrasında « şehir plânında » kelimeleri kaldırılarak yerine « müstakbel imar haritasında » denildiği gibi « sokak ve caddelerin » kelimeleri kaldırılarak « yolların » kelimesi yazılmıştır.

5 inci madde : Beşinci maddenin yazılışında « imar haritası tatbikatının beş sene zarfında tatbiki mecburî » deniliyorsa da beş sene zarfında tatbik edilecek müstakbel imar haritasının tatbiki için icap eden vesika ve vesait yani fennî tafsilât, projeler, plânlar ve bunların hesabâtı demek olduğundan madde ona göre yazılmıştır.

«Aksam» kelimesi «kısmıların» kelimesine çevrilmiştir.

6 nci madde : Bu madde, arsaların yalnız arsa sahipleri arasında tevzi edilmesi esasını ihtiva etmektedir. Halbuki bazı arsaların, bitişik olduğu ebniye sahiplerini alâkadar etmesi şekli vaki olabilir. Bu itibarla madde metni bu şekli de ihtiva edecek surette tevsi edildi ve tevhit ve tevzi salâhiyetine ikraz salâhiyeti de ilâve olundu.

Maddenin metnindeki « belediye hududu dahilinde bulunan mahaller » kaydi zait görüldüğünden tayyolundu.

7 nci madde : Maddenin başlangıcındaki « kesbi katiyet eden » kaydi zait görüldüğünden ve madde ortasındaki « mezkûr harita » kelimesi fazla bulunduğundan her ikisi de tayyedildi.

8 inci madde : Müstakbel imar haritalarının ihtiva ettiği saha dahilinde halkın dilediği surette tasarruflar ve inşaatta bulunmaları âmmen menfaatleri esasına muvafık olduğu için halkın geliş güzel bir tarzda inşaat yapmasına müsaade edilmemesi şayanı kabul ise de bu maddenin metni tasarruf hakkının tahdidini harita sınırları haricine de teşmil etmekte olduğundan sınır haricinde yapılacak inşaata her hangi bir mülahaza ile müdahale caiz görülememiş ve madde tamamile tayyedilmiştir.

9 uncu madde : 8, Üzerine bina yapılması belediyelere menedilen arsaların para mukabilinde istimlak edilmesi esas olup diğer bir arsa ile mübadele icrası arsa sahibinin muvafakatine bağlı tutulması tekrâr ettirilmiştir ve maddeye « sahibinin rızası olduğu takdirde » kaydi ilâve edilerek artık kıymeti kalmıyan « aynı kıymette » kelimesi tayyolunmuştur. Maddenin hasiyesine de « istimlakî » kelimesi konulmuştur.

10 uncu madde : 9, Maddenin hasiyesiyle metni birbirine uygun olmak için unumun menfaatine mahsus mahaller « resmî müesseselere ait yerlerin terki » suretinde tashih edilmiş ve madde başındaki « kesbi katiyet eden » kaydi zait görülerek tayyolunmuştur.

11 inci madde : 10, Kaza ve nahiye belediye meclisleri kararlarının mahallin en büyük mülkiye memuru mevcut iken vali tarafından tetkik edilmesi idarî teselsül kaidesini muhil bulunduğundan ve bu kaideyi ihlâlî icap ettirecek bir sebep mevcut olmadığından madde ona göre tashih ve tahrir tarzı daha açık bir ifadeye tahvil edilmiştir.

12 nei madde : 11, Esas muhafaza edilmiş ve yalnız metin daha açık bir ifade ile tesbit olunmuştur.

13 üneü madde : 12, Umumî hıfzıssıhha kanununun meskenler hakkında vazetmiş bulunduğu hükümlerin mahfuziyetine işaret olmak üzere maddedeki « sıhhi » kelimesi yerine « umumî hıfzıssıhha kanunu hükümlerine uygun » eümlesi ikame edilmiştir.

14 üneü madde : 13, Maddenin tahrir tarzı değiştirilmiştir.

15 inei madde : 14, Maddenin tahrir tarzı değiştirilmiştir.

16 nei madde : 15, Yapılacak binalar için ruhsatname alınması mecburî olup yıkılacak binalar için ruhsatname alınması mecburiyeti bulunmadığından yıkılacak binalar için de belediyeye evvelele haber vermek kaidesinin tesisinde bir faide görülmediğinden buna dair olan eümle kaldırılmıştır.

17 nei madde : 16, Bazı yollarda veya kaldırımların genişliği bir buçuk metreden az olabileceğine göre madde metninde bir buçuk metre olarak gösterilen mahallin bir metreye indirilmesi müvafık görülmüştür.

18 inei madde : 17, Teklif değiştirilmemiştir.

19 uneu madde : 18, Teklif değiştirilmemiştir.

20 nei madde : 19, Teklif değiştirilmemiş yalnız hararet derecesini tayinde gölgenin esas olduğu işaret edilmiştir.

21 inei madde : 20, Binalar arasındaki açıklığın 5 metre olması daha faydeli olacağı düşünülerek 4 rakamı ziyadeleştirilmiştir.

22 nei madde : 21, Maddenin tahrir tarzı değiştirilmiştir.

23 üneü madde : 22, Bu maddede biri arsa sahiplerine, diğeri belediyelere ait olmak üzere ayrı ayrı hükümler bulunduğundan bunların yekdiğerinden tefriki müvafık görülmüş ve iki maddeye ayrılmıştır.

24 üneü madde : Teklif değiştirilmemiştir.

25 inei madde : Maddenin tahrir tarzı sadeleştirilmiştir.

26 nei madde : Bina çıkıntılarının 75 santim genişliğini tceavüz edememesi esası ilâve edilmiştir.

27 nei madde : Bir metre yükseklik 75 santime ve 90 santim 75 santime değiştirilmiştir.

28 inei madde : Teklif değiştirilmemiştir.

29 uneu madde : Maddenin son fıkrası 20 nei madde hükmünü tekrardan ibaret olmasına mebni tayyedilmiştir.

30 uneu madde : ilâ 34 üneü maddeler:

Esaslar ayuen müvafık görülmüştür.

34 üneü madde : Bodrum ve çatı katları için tayin edilen yükseklik çok görüldüğünden 20 santim tenzil edilmiştir.

35 - 44 üneü maddeler : Bu maddeler üzerinde yalnız kelime değişiklikleri yapılmıştır.

Dördüneü fasılda kelime ve eümle tebdillerinden başka esaslî tadilât yapılmamıştır.

Dahiliye encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Dahiliye encümeni

Karar No. 48

Esas No. 1/355

30 - V - 1933

Yüksek Reisliğe

Yapı ve yollar hakkında Dahiliye vekâletince hazırlanan ve İera Vekilleri Heyetinin 27 - IV - 1932 tarihli iqtinamında tadilen Yüksek Meclise arzı kararlaştırılıp Başvekâleti Celilenin 19 - V - 1932 tarih ve 6/1216 numaralı tezkeresile gelen ve encümenimize havale buyurulan kanun lâyihası ve gerek Hükûmetin gerek Şûrayı devletin esbabı mucibe mazbataları Dahiliye vekili

Beyefendi ve Mahallî işler umum müdürü ve İmar müdürü Beyler hazır olduğu halde tetkik ve müzakere olundu :

Birinci maddede (1/2000 ve 1/500 mikyasında iki kıta hali hazır haritasını) ibaresinden sonra (1/1000 mikyasında tesviye münhanili bir harita) ibaresi ilâve olunmuştur.

İkinci maddede bütçeleri müsait olmayan belediyeler için genişçe bir zaman bırakılmak maksadile maddenin son fıkrasında (mütehassıs bulunmamak) ibaresinden sonra (veya bütçeleri müsait olmamak) ibaresi ilâve olunmuştur.

Üçüncü maddede fennî hususlar hakkındaki itirazlar için hakem vazifesine Nafia vekâletinin ithali muvafık görüldüğünden maddeye (ve Nafia) cümlesi ve (en büyük mülkiye memurunun tasvibine) ibaresinden sonra (Ankara İmar müdürlüğünün tasdikına) ibaresi ve (halka ilân edilir) fıkrasından sonra da (İmar müdürlüğüne vurudu tarihinden itibaren üç ay içinde tasdik edilmeyen plânları tatbika başlamağa belediyeler salâhiyettedir) ibaresi ilâve olunmuştur.

Dördüncü maddede :

C - Fıkrasının sonunda (Mezarlıkların beldenin sırtında) cümlesi (Mezarlıkların beldenin münaşip bir mahallinde) şeklinde tadili,

Ç - Fıkrasında (Mecburiyetler karşısında dahi köşelerin 30 derecede küçük bir zaviye teşkil etmesi teeviz olunamaz) cümlesi (Mecburiyetler karşısında köşelerin en az 30 dereceli zaviye teşkil etmesi caizdir) şeklinde tashihi,

E - Fıkrasında (On metresi yeşillik ve beş metresi yol olmak üzere ceman her iki tarafta) fıkrası tay,

M - Fıkrasında (Şekil) kelimesi tayyedilmiştir.

Beşinci madde aynen kabul edilmiştir.

Altıncı madde :

Altıncı maddenin Hükûmetin teklif ettiği kısmına (A) işareti konularak birinci fıkra, ve nihayetine B. C. D. işaretlerle, arsa ve binalar hakkında Ankara İmar müdürlüğüne birleştirme ve şuyulandırma işlerinin kanunu mahsuslarındaki ahkâm ilâve olunmuştur.

Yedinci maddenin sonuna :

(Tanzim ve tasdik edilmiş olan plânları tatbika başlamış şehirler için mezkûr müddet plânın tatbikından başlar).

Fıkrası ilâve edilmiştir.

Sekizinci madde : (İdareî hususiye ve maliye) kelimelerinden sonra (ve evkafı mazbutaya) cümlesi konulmuştur.

Dokuzuncu maddedeki (meydanlar üzerinde) kaydinin (meydanların yanlarında) olarak tashihiine lüzum görülmüştür.

Onuncu madde :

Taşralarda halka kolaylık olmak üzere ikinci fıkranın başına « plânı olup tatbik edilmekte bulunan beldelerle belediye fen memuru bulunan beldelerde » ibaresi ilâve olunmuştur.

On birinci madde :

Yapı sahiplerinin hukuku daha ziyade gözetilmek suretile tadilen kabul edilmiştir.

On ikinci maddenin son fıkrası :

Nakıs görülerek maddede gösterildiği gibi tadil olunmuştur.

On üçüncü maddenin iki yerindeki «ceza olarak» tabirleri kaldırılmıştır.

Bundan başka yapı sahiplerinin ve belediyelerin hukuku karşılıklı gözetilmek maksadile maddede gösterildiği üzere daha bazı tadilât yapılmıştır.

On dördüncü madde aynen kabul edilmiştir.

On beşinci maddenin başında «yollar üzerinde veya yollara beş metreden az mesafede yapılan» ibaresi ilâve edilmiştir.

On altıncı madde aynen kabul edilmiştir.

Temellerin ve binanın tahkimine ait tadilâtta, ruhsatname alınmasını icap eden tamirattan adde-

dilerek on yedinci maddenin A fıkrası o yolda tadil ve kabul edilmiştir.

İkinci faslın sonuna on sekizinci madde olmak üzere ayrıca bir madde tanzim edilerek ilâve olunmuş ve müteakıp maddelerine numaraları ona göre değiştirilmiştir.

Madde 18 — 19 uncu madde olarak aynen kabul edilmiştir.

19 uncu madde üzerinde uzun uzadı yapılan münakaşa ve müzakere neticesinde daha açık ve şümulü olmak üzere 20 inci madde olarak tanzim ve kabul edilmiştir.

Madde 20 reddedilmiştir.

21 inci maddenin sonundaki «tanzim etmesi lâzımdır» ibaresinin yerine «tanzimine belediyece müsaade edilir» ibaresi konulmuştur.

Madde 22 —

Tevsian tanzim ve kabul edilmiştir.

Madde 23 —

Yeniden tanzim edilmiştir.

24 üncü maddenin ilk fıkrası «bahçe duvarlarının yol üstüne isabet eden kısımlarının mevkiine göre yüksekliği bir buçuk metreyi geçmemek üzere belediyelere tesbit olunur» şeklinde yazılmıştır.

Madde 25, 26 aynen kabul edilmiştir.

27 inci maddenin 1 inci fıkrasındaki zemin katı ibaresinden sonra «tabanı» kelimesi ilâve edilmiştir.

28 inci madde her kesin anlayabileceği şekilde yeniden tanzim edilmiştir.

29 uncu maddedeki (ışık kuyusu) (ışıklık) şeklinde tashih edilmiş, (mazruplardan biris) yerine (eni) kabul edilmiştir.

Madde 30, 31, 32, 33 aynen kabul edilmiştir.

34 üncü maddeden (mutbâk, aptesane ve banyo döşemeleri malzeme ve usta bulunan yerlerde mutlaka beton veya tuğla olacaktır) diye tadil edilmiştir.

Mutbahların genişliği de iki metreye indirilmiş ve mesahai sathiyesinin asgarisi beş metre murabba olarak kabul olunmuştur.

Madde 35, 36 aynen kabul edilmiştir.

Madde 37 deki yağmur boruları kutrunun asgarisi sekiz santim olarak tesbit edilmiştir.

38 inci maddedeki ahşap merdivenlere dair olan hükmün yanlış anlaşılmasına mahal kalmamak üzere ahşap merdivenler ancak hususî binalar dahilinde yapılabilir) denilmiştir.

Madde 39, 40, 41, 42, 43 aynen kabul edilmiştir.

Madde 44 bazı tadilatla kabul ve tesbit edilmiştir.

Madde 45, 46 47 aynen kabul edilmiştir.

Madde 48 deki lâğım kelimesinin başına (komşu) kelimesi ilâve olunmuştur.

Madde 49, 50 aynen kabul edilmiştir.

Bu lâyihai kanuniye ile (Ebniye kanunu) nun bazı ahkâmı kaldırılmamış olduğundan 51 inci madde ona göre tedvin edilmiştir.

52, 53 üncü maddeler aynen kabul edilmiştir.

Yüksek Heyetin nazarı tasvibine arz olunur.

Da. E. Rs.	Reis V.	Bu. M. M.	Kâ.	Aza	Aza	Aza	Aza
Tekirdağ	Tekirdağ	Burdur		Adana	Elâziz	Kütahya	Zonguldak
Cemil	M. Faik	Halit		Ali Münif	Hüseyin	Memet	Rifat
Aza	Aza	Aza	Aza				
Giresun	Niğde	Ordu					
A. Münir	Ali Galip	İsmail					

Nafia encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Nafia encümeni
Karar No. 16
Esas No. 1/355

3 - VI - 1933

Yüksek Reisliğe

Bina ve yollar hakkında olup Başvekâleti Celileden gönderilerek encümenimize havale buyurulan kanun lâyihası ve ve Dahiliye vekâleti ve Şûrayı devlet esbabı mucibe mazbataları ve Dahiliye encümeni mazbatası Dahiliye vekâleti mahalli işler müdürü Beyefendi hazır olduğu halde okunup konuşuldu.

Kanun lâyihasının ikinci maddesile diğer bir çok maddelerinde (müstakbel imar projesi) ve imar haritası tâbirleri vardır. Bundan maksat şehir ve kasabaların istikbalde alacağı şekli gösteren plân olduğu anlaşılıyor. Binaenaleyh bunun en iyi ifadesi (müstakbel şehir plânı) tâbiri olduğundan lâyihadaki bütün imar projesi tabirlerinin şehir plânı olarak tashihi kararlaştırılmıştır.

46 nci madde belediyelerin bir sene içinde yol lâyihaları ve bina numaralarını muntazam surette yapmağa mecbur etmektedir.

Yol levhaları ve sokak numaraları şehirler için hakikaten mühimdir. En muntazam şehirlerimizde bile yol ve sokak isimleri ve bina numaraları çok eksiktir. Ekseriya sokak isimleri yazılmamıştır. Ev numaraları da bazan hiç görülemeyecek yerlere ve bahçe içindeki evlerde de uzak mahallere konulmuştur. Binaenaleyh 46 nci maddenin aşağıdaki gibi olması kararlaştırılmıştır.

Madde 46 — Her belediye bir sene içinde yol ve sokak levhalarını ve bina numaralarını muntazam bir surette tamamlamağa mecburdur.

Her sokağın başına o sokağın ismini taşıyan bir levha konacak. ve sokak ne tarafa doğru imtidat ediyorsa o cihet bir ok işaretile gösterilecektir.

Bina numaraları sokağın bir tarafında çift ve öte tarafında tek adet olarak konulacaktır. Bina numaraları binaların sokağa çıkılacak kapısına ve eğer bina bir bahçe kapısına ve her halde sokaktan çok iyi görünecek bir yere konulacaktır.

Kanun lâyihasının bütün maddelerinde Dahiliye encümeninin tadilleri aynen kabul olunarak Yüksek Reisliğe sunulur efendim.

Nafia E. Reisi	M. M.	Kâ.	Aza	Aza	Aza	Aza	Aza
Samsun	Erzincan		Samsun	İçel	Mersin	Eskişehir	Kütahya
<i>Etem</i>	<i>A. Samih</i>		<i>Dr. Osman</i>	<i>Hakkı</i>	<i>S. Fikri</i>	<i>Ahmet</i>	<i>Ibrahim</i>

Sıhhat ve içtimâî muavenet encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Sıhhat ve İç. Mu. encümeni
Karar No. 11
Esas No. 1/355

6 - VI - 1933

Yüksek Reisliğe

Yapı ve yollar hakkında Dahiliye vekâletince hazırlanan ve İera Vekilleri Heyetince tadil edilip Başvekâleti celileden 19 mayıs 1933 tarih ve 6/1216 numaralı tezkere ile gönderilen ve encümenimize havale buyurulan kanun lâyihası, Şûrayı devletin ve Dahiliye ve Nafia encümenlerinin mazbatalarile beraber mütalea ve müzakere olundu.

Lâyihanın 4 üncü maddesinin C fıkrasında:

Mezarlıkların yerini intihap için mahallî sıhhiye komisyonunun reyinin alınması muktazi görül-

düğünden fıkraya bu ilâve edilmiştir.

F fıkrasında :

Su kenarlarında rıhtımdan veya rıhtım yapılacak noktadan umumun istifadesine mahsus olarak bırakılacak on metre genişliğinde bir yerin ancak halkın gezintisine müsait olabileceğine binaen bu on metre içine gazino ve buna benzer binalar yapılması muvafık görülmediğinden fıkranın son cümlesi çıkarılmıştır.

M fıkrasında :

Müstakbel şehir haritasında yolların mevki ve ehemmiyetine göre binaların katları tesbit olunacak ise de şehir haritaları yapılınca kadar fazla kat ve yükseklikte bina inşa edilmemesi için şimdiden belediyelerin bu fıkranın hükmünü tatbika salâhiyetleri olmasına lüzum görülmüş ve fıkranın sonuna bu kayıt konulmuştur.

Madde 15 te :

Yollar üzerinde veya yollara beş metreden az mesafede yapılan yapı ve tamir esnasında yaya kaldırımını bir metre serbest kalacak surette tahta perde çevrilmesi şehirler için muvafık bulunmuş ise de kasabalar ile belediyesi bulunan diğer yerlerde tahta perde yerine maksadı temin edecek başka şeyler de kullanılmasına müsaade etmek münasip görüldüğünden madde bu şekilde yazılmıştır.

Madde 17 nin A fıkrasında :

(Badana, boya ve sıva müstesnadır) kaydı B fıkrasının sonuna (badana, boya ve sıva için ruhsatiye alınmayacağı gibi bunları yapmak üzere kurulacak iskeleler için de ruhsatiye alınmaz) suretinde konulmuştur.

Madde 20 de :

Bitişik bina yapılması yasak edilen yerlerde yapılacak her kârgir yapının iki tarafından ikişer buçuk metre açıklık bulunması kâfi görülmediğinden bu, üçer metreye çıkarılmıştır.

Şahıslar uhdesindeki arsaların miktarı, açıklık bırakılarak bina yapmağa müsait olmayıpta iki tarafından sahipli arsalar bulunur ise bu kanunun 6 nci maddesi hükmünee muamele yapılabacağından fıkrada bu gösterilmiştir.

Münferit binaların arka bahçelerinde sahiplerinin yaptıracakları garaj ve mutbak gibi müştakilâtın yüksekliği iki buçuk metreyi geçmemesi lâzım olmakla beraber bunların arkalarının kârgir duvar olarak yapılması muktazi görüldüğünden bu fıkra buna göre yazılmıştır.

Madde 23 de :

Her caddenin binalarının cephelerine vurulacak badana ve boyalar ile parmaklıkların boyalarının renklerini tayine belediyelerin salâhiyetleri olması muvafık görülmüş ise de binaların cephelerinin şekilleri her kesin zevkine bırakılmış olduğu halde parmaklıkların şekillerini tayine gidilmesine mahal olmadığından bu tayyedilmiştir.

Madde 25 te :

« Yol üzerine çıkıntı yapabilmek için bulunduğu yolun 9,5 metreden geniş olması şarttır » kaydı « 9,5 metre veyahut bundan geniş olması şarttır » suretinde değiştirilmiştir.

Madde 26 da :

« Balkon ve taraça etrafında en az 75 santim yüksekliğinde korkuluk yapılması mecburidir » cümlesinde korkuluk tabirinden parmaklık olamayacağı zannedilmemesi için « korkuluk veya parmaklık » denilmiştir.

Madde 31 de :

Bir bacanın müşterek iki ocak veya oda için bazı şartlarla kullanılabilmesine binaen bunun büsbütün menine lüzum görülmediğinden fıkra çıkarılmıştır.

Madde 38 de :

Ancak hususî binaların içinde yapılacak ahşap merdivanların altlarının sıvalı olması yangında çabuk yanmamasına bir dereceye kadar hizmet edebilir ise de bu ahşap merdivenler yıkanırken sıvaların ıslanıp döküleceği ve delik deşik kalacağı düşünülerek bu mecburiyet kaldırılmıştır.

Madde 44 te:

Yıkıtılacak binaların on beş günden ziyade bırakılmasında bazı hallerde mahzur olmayacağından « en az on beş gün » denilmiştir.

Madde 45 te:

Her mükellef nüfusun senede bir ağaç dikmesi yerine tayin olunan genişlikte ağaçlık meydana gelinceye kadar her ev için bir ağaç dikilmesi kâfi görülmüş ve madde bu şekilde yazılmıştır.

Madde 46 da:

Nafia encümeninin tadili muvafık görülmüş, ancak sokaklara isim yerine numara da konulabileceği düşünülerek maddeye bu ilâve edilmiştir.

Fırınlar ile gıdaî maddelerin bulunacağı diğer yerlerin yapılarına ve sair hususlarına ait şartların, halkın sıhhatini muhafaza noktai nazarından pek ehemmiyetli olmasına mebni, bunların Dahiliye ve Sıhhiye vekâletleri tarafından tanzim edilecek bir nizamname ile tesbitine lüzum görülmüş ve bu 51 inci madde olarak ilâve edilmiştir. Bundan sonraki maddelerin sırası birer numara ilerilemiştir.

Nafia encümeninin müstakbel inar projesi yerine teklif ettiği müstakbel şehir plânı tabiri müna-sip bulunmuştur.

Diğer maddelerden Dahiliye encümeni tarafından tadil olunanlar ile aynen kabul edilenler encümenimize de muvafık görülmüş ve kanun lâyihasının bu şekil ile kabulüne karar verilmiştir.

Heyeti umumiyenin tasvibine arz olunmak üzere Yüksek Riyasete takdim olunur.

S. I. M. Reisi Na.	Kâ.	Aza	Aza	Aza	Aza
M. M. Bursa	Antalya	Antalya	Bolu	Muğla	Erzurum
<i>Dr. Refik</i>		<i>Dr. Cemal</i>	<i>Dr. Emin Cemal</i>	<i>Arni</i>	<i>Dr. H. Şinasi</i>
Aza	Aza	Aza			
Manisa	Denizli				
<i>Dr. Sa'im</i>	<i>Kâzım</i>				

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Belediye yapı ve yollar kanunu lâyhası

Fasıl : 1

Belediyelerin harita ve projeleri
Belediyelerin hali hazır haritası

MADDE 1 — Belediye kanununun 4 üncü maddesine göre yapılması lâzımgelen sınır haritalarına ait hükümler baki kalmak üzere her belediye bu kanunun neşri tarihinden itibaren Dahiliye vekâletince tayin olunacak müddet içinde beldenin 1/2000 ve 1/500 mikyasında iki kıta hali hazır haritasını yaptıрмаğa ve tasdikli birer suretini vekâlete göndermeğe mecburdur.

Beldelerin müstakbel imar projesi

MADDE 2 — Bu kanunun neşri tarihinden itibaren üç sene içinde her belediye münferiden veyahut belediye kanununun 133 üncü maddesi hükümlerine tevfikan birlik tesisi suretile kabiliyet ve ihtisasları Dahiliye vekâletince tasdikli mütehasıslara beldenin müstakbel imar projesini tanzim ettirmekle mükelleftir. Mütehasıs bulunmak gibi imkânsızlıklar karşısında Dahiliye vekâletince bu müddet temdit edilebilir.

MADDE 3 — Mütehasıslar tarafından yapılan beldenin müstakbel imar projesi belediye kanununun 70 inci maddesinin 9 uncu fıkrasile 71 inci maddesine göre belediye meclisi tarafından tetkik ve beldenin ihtiyaçlarına uygun olduğu kabul edildikten ve mahallin en büyük mülkiye memurunun tasvibine iktiran ettikten sonra herkesin malûmu olmak üzere belediye dairesine asılır ve keyfiyet halka ilân edilir.

Belediye meclisi ile mütehasıs arasında zuhur edecek idarî ihtilâfların hallinde Dahiliye vekâleti hakemdir. Fennî hususlar hakkındaki ihtilâflar için hakem vazifesini Dahiliye ve Sıhhat ve İctimaî muavenet vekâletleri müştereken yaparlar.

DAHİLİYE ENCÜMENİNİN TADİLİ

Belediye yapı ve yollar kanunu lâyhası

Fasıl : 1

Belediyelerin harita ve projeleri
Belediyelerin hali hazır haritası

MADDE 1 — Belediye kanununun 4 üncü maddesine göre yapılması lâzımgelen sınır haritalarına ait hükümler baki kalmak üzere her belediye bu kanunun neşri tarihinden itibaren Dahiliye vekâletince tayin olunacak müddet içinde beldenin 1/2000 ve 1/500 mikyasında iki kıta hali hazır haritası ve 1/1000 mikyasında tesviye mümbanili bir harita yaptıрмаğa ve tasdikli birer suretini vekâlete göndermeğe mecburdur.

Beldelerin müstakbel imar projesi

MADDE 2 — Bu kanunun neşri tarihinden itibaren beş sene içinde her belediye münferiden veyahut belediye kanununun 133 üncü maddesi hükümlerine tevfikan birlik tesisi suretile kabiliyet ve ihtisasları Dahiliye vekâletince tasdikli mütehasıslara beldenin müstakbel imar projesini tanzim ettirmekle mükelleftir. Mütehasıs bulunmamak veya bütçeleri müsait olmamak gibi imkânsızlıklar karşısında Dahiliye vekâletince bu müddet temdit edilebilir.

MADDE 3 — Mütehasıslar tarafından yapılan beldenin müstakbel imar projesi belediye kanununun 70 inci maddesinin 9 uncu fıkrasile 71 inci maddesine göre belediye meclisi tarafından tetkik ve belediyenin ihtiyaçlarına uygun olduğu kabul edildikten ve mahallin en büyük mülkiye memurunun tasvibine ve Ankara imar müdürlüğünün tasdikına iktiran ettirildikten sonra herkesin malûmu olmak üzere belediye dairesine asılır ve keyfiyet halka ilân edilir.

İmar müdürlüğüne vürudu tarihinden itibaren üç ay içinde tasdik edilmeyen plânları tatbika başlamağa belediyeler salâhiyettardır.

Belediye meclisi ile mütehasıs arasında zuhur edecek idarî ihtilâfların hallinde Dahiliye vekâleti hakemdir. Fennî hususlar hakkındaki ihtilâflar için hakem vazifesini Dahiliye ve Nafia ve Sıhhat ve İctimaî muavenet vekâletleri müşterek yaparlar.

Müstakbel imar haritasının tanziminde esaslar

NAFLA ENCÜMENİNİN TADİLİ

SIHHAT VE İÇEİMAİ MUAVENET ENCÜ-
MENİNİN TADİLİ

Belediye yapı ve yollar kanunu lâyihası

Lâyihadaki (İmar projesi) tabirlerinin (şehir plânı) olarak tadili kabul edilmiştir.

MADDE 1 — Dahiliye encümeninin teklifi aynen.

MADDE 2 — Dahiliye encümeninin teklifi aynen.

MADDE 3 — Dahiliye encümeninin teklifi aynen.

Müstakbel imar haritasının tanziminde esaslar

MADDE 4 — Müstakbel imar haritasının tanziminde - müebir sebepler olmadıkça - riayet olunması lâzımgelen esaslar aşağıda gösterilmiştir :

Müebir sebeplerin takdiri Dahiliye vekâletine aittir.

A - Müstakbel imar haritalarının tanzimi sırasında elli sene içindeki nüfus tahavvülleri göz önüne alınarak her beldenin müstakbel mevkii ve vüsati ve şekli ona göre tesbit ve tahdit olunacaktır.

B - Beldenin müstakbel vüsati, yani imar haritasının mesahai sathiyesi o beldenin müstakbel nüfusuna göre aşağıdaki emsaller ile darbolunan miktar mecmuunu tecavüz etmeyecektir.

Müstakbel nüfus $\times 50 = M^2$ Ev, bahçe, yol ve meydanlar

Müstakbel nüfus $\times 4 = M^2$ Ticaret ve sanayi mahalleri

Müstakbel nüfus $\times 4 = M^2$ Koru, çayır, göl ve oyun yerleri

Müstakbel nüfus $\times 3 = M^2$ Hastane, mezarlık, hamam, otel ve kahvehane gibi umumî yerler

Müstakbel nüfus $\times 2 = M^2$ Resmî ve askerî müesseseler ve talim yerleri

Müstakbel nüfus $\times 2 = M^2$ Mektep ve kütüphanelere tahsis edilecek yerler.

Muhafazası arzu edilen âsarı atıka mahalleri ayrıca zammedilecektir. Mahalli hususiyet ve icabata binaen yukarıdaki miktarların yüzde iki nisbetinde tezyidi veya tenkisi belediye encümeninin kararı ve Dahiliye, Sıhhat ve iğtimâi muavenet vekâletlerinin tasvibi ile mümkün olur.

C - Müstakbel imar haritalarında, yukarıki fıkrada yazılı belde kısımlarının muntaka ve mahalleri ayrı ayrı gösterilecektir.

Bunlardan kışla, tamirhane, fabrika, hastahane, tebhîrhane, müsteil ve yanmaya müsait madde depoları, mezbaha, hayvan pazarı, mezarlık ve bostanların sıhhi ve iğtimâi ve bedenî sebepler dolayısıyla belde sınırını tahdit edecek veçhile tesbitine ve mezarlıkların beldenin sırtında ve mezbaha ile fabrikaların memlekette en çok esen rüzgârların aksi istikametinde intihabına riayet edilmesi lâzımdır.

Ç - Müstakbel imar haritasının ihtiva edeceği adaların köşeleri zaviyei kaime ile nihayetleneceği gibi enleri mesken kısmında 50 - 80, ticaret kısmında 25 - 50, sanayi kısmında 80 - 120 metre; ve boyları mesakin kısmında 150 - 250, ticaret kıs-

MADDE 4 — Müstakbel imar haritasının tanziminde - müebir sebepler olmadıkça - riayet olunması lâzımgelen esaslar aşağıda gösterilmiştir.

Müebir sebeplerin takdiri Dahiliye vekâletine aittir:

A - Müstakbel imar haritalarının tanzimi sırasında elli sene içindeki nüfus tahavvülleri göz önüne alınarak her beldenin müstakbel mevkii ve vüsati ve şekli ona göre tesbit ve tahdit olunacaktır.

B - Beldenin müstakbel vüsati, yani imar haritasının mesahai sathiyesi o beldenin müstakbel nüfusuna göre aşağıdaki emsaller ile darbolunan miktar mecmuunu tecavüz etmeyecektir.

Müstakbel nüfus $\times 50 = M^2$ ev, bahçe, yol ve meydanlar,

Müstakbel nüfus $\times 4 = M^2$ ticaret ve sanayi mahalleri,

Müstakbel nüfus $\times 4 = M^2$ koru, çayır, göl ve oyun yerleri.

Müstakbel nüfus $\times 3 = M^2$ hastane, mezarlık, hamam, otel, kahvehane gibi umumî yerler.

Müstakbel nüfus $\times 2 = M^2$ Resmî ve askerî müesseseler ve talim yerleri

Müstakbel nüfus $\times 2 = M^2$ Mektep ve kütüphanelere tahsis edilecek yerler.

Muhafazası arzu edilen âsarı atıka mahalleri ayrıca zammedilecektir. Mahalli hususiyet ve icabata göre yukarıdaki miktarların yüzde iki nisbetinde tezyidi veya tenkisi belediye encümeninin kararı ve Dahiliye, Sıhhat ve iğtimâi muavenet vekâletlerinin tasvibi ile mümkün olur.

C - Müstakbel imar haritalarında, yukarıki fıkrada yazılı belde kısımlarının muntaka ve mahalleri ayrı ayrı gösterilecektir.

Bunlardan kışla, tamirhane ve fabrika, hastane, tebhîrhane, müsteil ve yanmaya müsait madde depoları, mezbaha hayvan pazarı, mezarlık, ve bostanların sıhhi ve iğtimâi ve bedîî sebepler dolayısıyla belde sınırını tahdit edecek veçhile tesbitine ve mezarlıkların beldenin münasip bir mahallinde ve mezbaha ile fabrikaların memlekette en çok esen rüzgârların aksi istikametinde intihabına riayet edilmesi lâzımdır.

Ç - Müstakbel imar haritasının ihtiva edeceği adaların köşeleri zaviyei kaime ile nihayetlene-

MADDE 4 — Müstakbel şehir haritasının tanziminde - mücbir sebepler olmadıkça - riayet olunması lâzımgelen esaslar aşağıda gösterilmiştir:

Mücbir sebeplerin takdiri Dahiliye vekâletine aittir.

A) Müstakbel şehir haritasının tanzimi sırasında elli sene içindeki nüfus değişimleri göz önüne getirilerek her beldenin müstakbel mevkii ve vüsati ve şekli ona göre tesbit ve tahdit olunacaktır,

B) Beldenin müstakbel vüsati, yani şehir haritasının mesahai sathiyesi o beldenin müstakbel nüfusuna göre aşağıdaki emsaller ile zarp olunan miktar mecmuunu geçmeyecektir:

Müstakbel nüfus $\times$ 50 = M² ev, bahçe, yol ve meydanlar,

Müstakbel nüfus $\times$ 4 = M² ticaret ve sanayi mahalleri,

Müstakbel nüfus $\times$ 4 = M² ıkoru, çayır, göl ve oyun yerleri,

Müstakbel nüfus $\times$ 3 = M² hastane, mezarlık, hamam, otel, kahvehane gibi umumî yerler,

Müstakbel nüfus $\times$ 2 = M² resmî ve askerî müesseseler ve talim yerleri,

Müstakbel nüfus $\times$ 2 = M² mektep ve kütüphanelere tahsis edilecek yerler.

Muhafazası arzu edilen eski eserlerin yerleri ayrıca zammedilecektir.

Mahallî hususiyet ve icabata göre yukarıdaki miktarların yüzde iki nisbetinde arttırılması veya azaltılması Belediye encümeninin kararı ve Dahiliye, Sıhhat ve içtimâî muavenet vekilliklerinin tasvibile mümkün olur.

C) Müstakbel şehir plânlarna, yukarıki fıkrada yazılı, belde kısımlarının mntaka mahalleri ayrı ayrı gösterilecektir.

Bunlardan kışla, tamirhane ve fabrika, hastane, tephirhane parlamaga ve yanmaga müstait madde depoları, mezbaha, hayvan pazarı, mezarlık ve bostanların, sıhhi ve içtimâî ve bedî'cihetler gözetilerek, belde sınırnı tahdit edecek veçhile tesbitine ve mezarlıklar için mahallî sıhhiye komisyonunun reyî alınarak beldenin münasip bir mahalli ve mezbaha ile fabrikalar için memlekette en çok esen rüzgârların aksi istikametinde bir yer intihabına riayet edilmesi lâ-

mında 75 - 150, sanayi kısmında 250 - 400 metre olacaktır.

Köşelerin zaviyei kaime ile birleştirilmesi imkânı bulunmadığı takdirde ve kıymetli eserlerin muhafazası veya göze çarpacak bir hale getirilmesi veyahut arazi vaziyetinin müsaadesizliği gibi mecburiyetler karşısında dahi köşelerin 30 dereceden küçük bir zaviye teşkil etmesi teeviz olunamaz. 45 dereceden aşağı zaviyei hadde olan köşelerin reisten itibaren iki dil'ından dörder metrenin yola terki mecburidir.

D - Çıkmaz sokak ihdas olunmayacağı gibi dörtten fazla yol bir mevkide birleştirilmeyecektir. Yollar imkân derecesinde şimali şarkî ile cenubu garbî istikametinde olacak ve genişliklerinin otuz mislinden fazla imtidat ettirilmiyecektir.

E - Belde içinde geçen şimendifer hatlarının istimlâk hudutlarından itibaren her iki tarafın da on metresi yeşillik ve beş metresi yol olmak üzere ceman her iki tarafta otuz metrelik bir saha boş bırakılacaktır.

F - Su kenarlarında rıhtımdan veya rıhtım yapılabilecek noktadan on metre genişliğinde bir mahal, umumun istifadesine mahsus olarak serbest bırakılacaktır. Bu serbest mahallerde güzergâhın temadisine mâni olmayacak surette iskele, gazino ve park gibi tesisatın yapılmasına belediyeler izin verirler.

G - Muhafazası matlup abide ve mabetlerin her tarafı en az on metre genişliğinde açık bulundurulacaktır.

H - Yolların genişliği « yaya kaldırımları dahil » en az dokuz buçuk metre olmak üzere ihtiyaca göre tesbit olunacaktır.

Bu takdirde yolun her iki tarafında iki metre yirmi beş santimetre genişliğinde yaya kaldırımları için yer ayrılacaktır.

Şehir ve kasabalar kenarlarındaki bir taraflı yollarda bu miktar fennî ve mahalli sebeplere müsteniden belediye encümenlerince yol genişliği dört buçuk metre olmak üzere altı metreye kadar tenzil edilebilir.

I - Yol genişlikleri dokuz buçuk adedine iki buçuk metre zam olunarak katî ihtiyaca göre on iki, on dört buçuk, on yedi metre gibi yollar yapılır ve dokuz buçuk metreden geniş olan yollara ağaç dikilir.

J - Yollar en az 1/250 meylinde olacaktır. Meyil ana caddeleri için imkân buldukça yüzde dördü ve caddeler ile sokaklar için yüzde onu geç-

ceği gibi enlêri mesken kısmında 50 - 80, ticaret kısmında 25 - 50, sanayi kısmında 80 - 120 metre ve boyaları mesakin kısmında 150 - 250, ticaret kısmında 75 - 150, sanayi kısmında 250 - 400 metre olacaktır.

Köşeleri zaviyei kaime ile birleştirilmesi imkânı bulunmadığı takdirde ve kıymetli eserlerin muhafazası veya göze çarpacak bir hale getirilmesi veyahut arazi vaziyetinin müsaadesizliği gibi mecburiyetler karşısında köşelerin en az otuz dereceli zaviye teşkil etmesi caizdir. 45 dereceden aşağı zaviyei hadde olan köşelerin reisten itibaren iki dil'ından dörder metrenin yola terki mecburidir.

D - Çıkmaz sokak ihdas olunmayacağı gibi dörtten fazla yol bir mevkide birleştirilmeyecektir. Yollar imkân derecesinde şimali şarkî ile cenubu garbî istikametinde olacak genişlikleri 30 mislinden fazla imtidat ettirilmiyecektir.

E - Belde içinden geçen şimendifer hatlarının istimlâk hudutlarından itibaren her iki tarafında 30 metrelik bir saha boş bırakılacaktır.

F - Su kenarlarında rıhtımdan veya rıhtım yapılabilecek noktadan on metre genişliğinde bir mahal, umumun istifadesine mahsus olarak serbest bırakılacaktır. Bu serbest mahallerde güzergâhın temadisine mâni olmayacak surette iskele, gazino, park gibi tesisatın yapılmasına belediyeler izin verirler.

G - Muhafazası matlup âbide ve mabetlerin her tarafı en az on metre genişliğinde açık bulundurulacaktır.

H - Yolların genişliği (yaya kaldırımları dahil) en az dokuz buçuk metre olmak üzere ihtiyaca göre tesbit olunacaktır. Bu takdirde yolun her iki tarafında iki metre yirmi beş santimetre genişliğinde yaya kaldırımları için yer ayrılacaktır. Şehir ve kasabalar kenarlarındaki bir taraflı yollarda bu miktar fennî ve mahalli sebeplere müsteniden belediye encümenlerince yol genişliği dört buçuk metre olmak üzere altı metreye kadar tenzil edilebilir.

I - Yol genişlikleri dokuz buçuk adedine iki buçuk metre zammolunarak katî ihtiyaca göre on iki, on dört buçuk, on yedi metre gibi yollar yapılır ve dokuz buçuk metreden geniş olan yollara ağaç dikilir.

J - Yollar en az 1/250 meylinde olacaktır. Meyil ana caddeleri için imkân buldukça yüz-

zımdır.

C) Müstakbel şehir haritasının ihtiva edeceği adaların köşeleri zaviyei kaima ile nihayetleneceği gibi evleri mesken kısmında 50 - 80, ticaret kısmında 25 - 50, sanayi kısmında 80 - 120 metre ve boyları mesken kısmında 150 - 250, ticaret kısmında 75 - 150, sanat kısmında 250 - 400 metre olacaktır.

Köşeleri zaviyei kaima ile birleştirilmesi imkânı bulunmadığı takdirde ve kıymetli eserlerin muhafazası veya göze çarpacak bir hale getirilmesi veyahut arazi vaziyetinin müsaadesizliği gibi mecburiyetler karşısında köşelerin en az otuz derecelik zaviye teşkil etmesi caizdir. 45 dereceden aşağı zaviyei hadde olan köşelerin reisten itibaren iki dünden dörder metrenin yola terki mecburidir.

D) Çıkma sokak ihdas olunmayacağı gibi dörtten fazla yol bir mevkiye birleştirilmeyecektir. Yollar imkân derecesinde şimali şarki ile cenubu garbi istikametinde olacak ve genişlikleri 30 mislinden fazla imtidat ettirilmecektir.

E) Belde içinden geçen şimendifer hatlarının istimlak hudutlarından itibaren her iki tarafında 30 metrelik bir saha boş bırakılacaktır.

F) Su kenarlarında rıhtımdan veya rıhtım yapılabilecek noktadan 10 metre genişliğinde bir mahal, umumun istifadesine mahsus olarak, serbest bırakılacaktır.

G) Muhafazası istenilen abide ve mabetlerin her tarafı en az 10 metre genişliğinde açık bulundurulacaktır.

H) Yolların genişliği (yaya kaldırımları dahil en az 9,5 metre olmak üzere ihtiyaca göre tesbit olunacaktır. Bu takdirde yolun her iki tarafından iki metre 25 santimetre genişliğinde yaya kaldırımları için yer ayrılacaktır. Şehir ve kasabalar kenarlarındaki bir taraflı yollarda bu miktar fennî ve mahalî sebeplere müsteniden belediye encümenlerince yol genişliği 4,5 metre olmak üzere 6 metreye kadar indirilebilir.

I) Yol genişlikleri 9,5 adedine 2,5 metre zammolunarak katî ihtiyaca göre 12, 14,5 ve 17 metre gibi yollar yapılır. 9,5 metreden geniş olan yollara ağaç dikilir.

J) Yollar en az 1/250 meylinde olacaktır. Meyil ana caddeleri için imkân bulundukça, % 4 ü ve caddeler ile sokaklar için % 10 u geçmez. Meylin kısa mesafelerde birden bire değişmemesi lâzımdır.

mez. Meylin kısa mesafelerde birdenbire değişmesi lâzımdır.

K - Bir münhani ile devamı lâzımgelen dokuz buçuk metreden geniş caddelerde münhani nisf kutru en aşağı 100 metre olacaktır. Münhani nisf kutru katî lüzuma binaen 50 metreye kadar tenzil edilebilir ise de bu takdirde münhani başında yol genişliği yüzde elli tezeyüt edecektir.

L - Bir münhani ile devamı lâzımgelen dokuz buçuk metre ve daha dar yollarda münhani nisf kutru en aşağı elli metre olmalıdır. Münhani nisf kutru katî lüzuma binaen 30 metreye kadar tenzil olunabilir ise de bu takdirde yol genişliği ne ise bu genişliğin nisfı kadar yol başları geniş olacaktır.

Kısa mesafelerde makûs ve gayrimütenasip münhanilerin temadi etmemesi lâzımdır.

M - Müstakbel imar haritasında yolların mevkii ve ehemmiyetine göre binaların şekli ve kat adetleri ve yükseklikleri tesbit olunacaktır.

Müstakbel imar haritasının tatbiki

MADDE 5 — Müstakbel imar haritası, katileştiği tarihten itibaren belediye kanununun 15 inci maddesinin 30 uncu fıkrasına tevfikan beş senelik programa ithal edilerek haritanın tatbiki için icap eden fennî tafsilât plânları ve hesapları beş sene içinde ikmal ve tatbik edilmek mecburidir.

Maamafih birinci beş senede tatbik ve ikmalî mümkün olmayan kısımların ikinci veya üçüncü beş senelik programlara terki belediye meclisinin esbabı mucibeli kararı üzerine Dahiliye vekâletinin tasvibine bağlıdır.

Arsaların tevhit ve tevzii

MADDE 6 — Belediyeler, müstakbel imar haritasının tatbiki sırasında mevcut arsaları plân icabatına göre tevhit veya ifraz etmeğe ve arsa sahiplerinin istihkakına göre münferiden veya şayan tevzi etmeğe veya arsanın bitişik bulunduğu bina sahiplerine kıymeti mukabilinde temlike salâhiyettardır.

Tevhit ve ifraz ve tevzi hususunda arsaların halihazır mesahai sathiyesi ve mevkii ve kıymeti ve arsa sahiplerinin istihkakı esastır.

Arsaların tevhit ve ifraz ve tevziini gösteren haritanın tatbiki belediye encümeninin tasdikına

de dördü ve caddeler ile sokaklar için yüzde onu geçmez. Meylin kısa mesafelerde birden bire değişmemesi lâzımdır.

K - Bir münhani ile devamı lâzımgelen dokuz buçuk metreden geniş caddelerde münhani nisf kutru en aşağı 100 metre olacaktır. Münhani nisf kutru katî lüzuma binaen 50 metreye kadar tenzil edilebilir ise de bu takdirde münhani başında yol genişliği yüzde 50 tezeyüt edecektir.

L - Bir münhani ile devamı lâzımgelen dokuz buçuk metre ve daha dar yollarda münhani nisf kutru en aşağı 50 metre olmalıdır. Münhani nisf kutru katî lüzuma binaen 30 metreye kadar tenzil olunabilir ise de bu takdirde yol genişliği ne ise bu genişliğin nisfı kadar yol başları geniş olacaktır.

Kısa mesafelerde makûs ve gayrimütenasip münhanilerin temadi etmemesi lâzımdır.

M - Müstakbel imar haritasında yolların mevkii ve ehemmiyetine göre binaların ve kat adetleri ve yükseklikleri tesbit olunacaktır.

Müstakbel imar haritasının tatbiki

MADDE 5 — Müstakbel imar haritası katileştiği tarihten itibaren belediye kanununun 15 inci maddesi 30 uncu fıkrasına tevfikan beş senelik programa ithal edilerek haritanın tatbiki için icap eden fennî tafsilât plânları ve hesapları beş sene için ikmal ve tatbik edilmek mecburidir.

Maamafih birinci beş senede tatbik ve ikmalî mümkün olmayan kısımların ikinci veya üçüncü beş senelik programlara terki belediye meclisinin esbabı mucibeli kararı üzerine Dahiliye vekâletinin tasvibine bağlıdır.

Arsaların tevhit ve tevzii

MADDE 6 — A - Belediyeler müstakbel imar haritasının tatbiki sırasında mevcut arsaları plân icabatına göre tevhit veya ifraz etmeğe ve arsa sahiplerinin istihkakına göre münferiden veya şayan tevzi etmeğe veya arsanın bitişik bulunduğu bina sahiplerine kıymeti mukabilinde temlike salâhiyettardır.

Tevhit ve ifraz ve tevzi hususunda arsaların halihazır mesahai sathiyesi ve mevkii ve kıymeti ve arsa sahiplerinin istihkakı esastır.

Arsaların tevhit ve ifraz ve tevziini gösteren haritanın tatbiki Belediye encümeninin tasdikına

K) Bir münhani ile devamı lâzımgelen 9,5 metreden geniş caddelerde münhani nisf kutru en aşağı 100 metre olacaktır. Münhani nisf kutru katî lüzuma binaen 50 metreye kadar indirilebilir ise de bu takdirde münhani başında yol genişliği % 50 artacaktır.

L) Bir münhani ile devamı lâzımgelen 9,5 metre ve bundan dar yollara münhani nisf kutru katî lüzuma binaen 30 metreye indirilebilir ise de bu takdirde yol genişliği ne ise bu genişliğin nisfı kadar yol başları geniş olacaktır. Kısa mesafelerde makûs ve gayri mütenasip münhanilerin temadi etmemesi lâzımdır.

M) Müstakbel şehir haritasında yolların mevkii ve ehemiyetine göre binaların kat adetleri ve yükseklikleri tesbit olunacaktır. Şehir haritaları yapılmeaya kadar belediyeler bu fıkranın hükmünü tatbika salâhiyettardır.

MADDE 5 — Dahiliye encümeninin teklifi aynen

MADDE 6 — Dahiliye encümeninin teklifi aynen

bağlıdır. Müstakbel imar haritası dahilindeki ar-saların tevhit ve ifraz ve tevziinde mesahai sathiyelerinin aynen muhafazası kabil olmadığı takdirde tevziat nihayet yüzde on beşe kadar noksan ile yapılır.

Müstakbel imar haritalarının tanziminden sonra arsalarda yapılacak ifraz muamelesi belediyelerce tasdik olunmadıkça tapu dairesince tescil oluna naz.

İmar haritasının tatbiki dolayısıyla ada dahilinde kalarak münferiden bina inşasına müsait olmayan arsalarla methal veya mahreç olmaması hasebile kullanılmağa müsait bulunmayan binalar belediyece istimlâk edilir ve imar haritasında gösterilen arsalara ilhak edilmek üzere istimlâk bedeli ilhak olunacak arsa veya bina sahibinden altı sene müddetle ve üç taksitte tahsil olunur.

na bağlıdır. Müstakbel imar haritası dahilindeki arsaların tevhit ve ifraz ve tevziinde mesahai sathiyelerin aynen muhafazası kabil olmadığı takdirde tevziat nihayet yüzde on beşe kadar noksan ile yapılır.

Müstakbel imar haritalarının tanziminden sonra arsalarda yapılacak ifraz muamelesi belediyelerce tasdik olunmadıkça tapu dairesince tescil olunamaz.

İmar haritasının tatbiki dolayısıyla ada dahilinde kalarak münferiden bina inşasına müsait olmayan arsalarla methal veya mahreç olmaması hasebile kullanılmağa müsait bulunmayan binalar belediyece istimlâk edilir ve imar haritasında gösterilen arsalara ilhak edilmek üzere istimlâk bedeli ilhak olunacak arsa veya bina sahibinden altı sene müddetle ve üç taksitte tahsil olunur.

B - Belediyeler, imar hududu içinde bulunan mahallerde tasdikli ve katî plâni tatbik ederken binaların yola giden arsalardan artan kısımlarında ve o mahallerde sahipleri tarafından henüz üzerlerine bina yapılmayan veyahut mevcut binaları yanarak veya yıkılarak kalmış olan arsalardan üzerlerine imar plânına göre bina yapılması mümkün olmayanları yanındaki arsa ve binalarla şuyulandırarak birleştirmeğe ve yeniden plânın icabatına ve arsa sahiplerinin istihkakına göre arsa ve bina sahiplerine tevzi salâhiyettardır.

C - Plâna uygun olarak açılan yollarda yapılan tadiller sebebile istifade edilemeyecek bir hale gelmiş olan binalar arsa hükmündedir.

İstifade olunabilecek halde kalan bina yanmadıkça, veyahut yıkılma istidadı göstermedikçe veyahut B fıkrasında birleştirmeğe tâbi tutulacakları gösterilen arsa ve binalara bitişik olmadıkça bu hükme tâbi tutulamazlar.

D - Yukarıki fıkralar mucibince şuyulandırılacak mahallerin şuyunu izale aşağıdaki biçimde yapılır:

Şuyulu arsa ve binalara belediyenin bir mühendis veya kalfa ile ticaret odasına kendi azalarında gösterilecek ve belediyece emlak sahiplerinden seçilecek birer zatten mürekkep bir heyet tarafından kıymet takdir olunur.

Kıymet takdirinde o tarihteki alım ve satım esas ittihaz edileceği gibi bir binanın bir cüzüne kıymet takdiri lâzım geldikte o cüzün ayrılmasıyla kalacak kısımda yapacağı tesir dikkat naza-

Bina yapılması menedilen mahallerin
istimlâki

MADDE 7 — Altıncı madde mucibince bina yapılması menedilen mahaller beş sene içinde belediye tarafından istimlâk veya sahibinin rızası olduğu takdirde müstakbel imar haritasına mutabık diğer bir mahal ile mübadele edilir.

Umumun menfaatine mahsus mahaller için
resmî müesseselere ait yerlerin terki

MADDE 8 — Müstakbel imar haritalarında yol ve yeşillik gibi umumun menfaatine mahsus olarak gösterilmiş bulunan yerler tesisi veya bu gibi yerlerin genişletilmesi idarei hususiye, ve maliyeye ait arazi ve arsaların istimlâkını icap ettirirse beledyenin teklifi ve İera Vekilleri Heyetinin kararı ile bu yerler belediyeye parasız terkedilir. Ancak bu yerler üzerinde müsakkafat bulunduğu takdirde hali hazır kıymeti takdir edilerek bedeli belediye tarafından tesviye olunur.

Yol ve meydan üzerinde inşa edilecek binalar

MADDE 9 — Müstakbel imar haritasına göre tesis ve tevsi ve tanzim edilecek yol ve meydanlar

ma alınır.

Şuyulu hisselerde şuyunun izalesi ve müzayede bedelinin hisse sahipleri arasında hisseleri nisbetinde tevzii tapu ve kadastro müdürlüklerince yapılacak müzayede ile olur. Müzayede müddeti on beş gündür. Müzayede neticesinde ortakların hakları hisseleri nisbetinde taksim edilir. Müzayede neticesinde hisse sahipleri tarafında verilen fiat, muhammen kıymetin üstüne çıkabilir. Muhammen kıymeti bulmadığı takdirde veyahut ortaklardan birisinin teklifile, ortaklardan maada diğer taliplerin de iştirakile açık artırma yapılır. Bunun da müddeti on beş gündür. Bu müddetin hitamında takarrür eden bedelle ihale yapılır.

Müzayedede usulen muhammen kıymetin yüzde yedi buçuğu depozito olarak alınır, ortakların hisseleri, kıymetleri nisbetinde pey akçesi olarak kabul olunur.

Bina yapılması menedilen mahallerin
istimlâki

MADDE 7 — Altıncı madde mucibince bina yapılması menedilen mahaller beş sene içinde belediye tarafından istimlâk veya sahibinin rızası olduğu takdirde müstakbel imar haritasına mutabık diğer bir mahal ile mübadele edilir. Tanzim ve tasdik edilmiş olan plânları tatbika başlamış şehirler için mezkûr müddet plânın tatbikinden başlar.

Umumun menfaatine mahsus mahaller için
resmî müesseselere ait yerlerin terki

MADDE 8 — Müstakbel imar haritalarında yol ve yeşillik gibi umumun menfaatine mahsus olarak gösterilmiş bulunan yerler tesisi veya bu gibi yerlerin genişletilmesi ve idarei hususiye, ve maliyeye ve evkafı mazbutaya ait arazi ve arsaların istimlâkını icap ettirirse beledyenin teklifi ve İera Vekilleri Heyetinin kararı ile bu yerler belediyeye parasız terkedilir. Ancak bu yerler üzerinde müsakkafat bulunduğu takdirde hali hazır kıymeti takdir edilerek bedeli belediyeye tarafından tesviye olunur.

Yol ve meydan üzerinde inşa edilecek binalar

MADDE 9 — Müstakbel imar haritasına göre tesis ve tevsi ve tanzim edilecek yol ve mey-

MADDE 7 --- Dahiliye encümeninin teklifi
aynen

MADDE 8 --- Dahiliye encümeninin teklifi
aynen

MADDE 9 --- Dahiliye encümeninin teklifi
aynen

üzerinde yeniden yapılacak binalar yüksekliği ve cephelerinin inşa tarzı ve arsalarının genişliği hakkında talimatnamesine tevfi kan kararlar ittihazına belediye meclisleri salâhiyettardır.

Belediye meclislerinin bu kararları nahiye ve kazalarda kaymakamın ve vilâyetlerde valinin tasdikı ile katilesir.

Fasıl : 2

Yapılar ve tamirler

İnşaat için müracaat

MADDE 10 — Resmî ve gayriresmî bütün inşa için belediyelere tahriren müracaat edilir.

Bu müracaatnameye üçer adet 1/500 mikyasında arsanın vaziyet plânı ile 1/100 mikyasında inşa plânını leffetmek lâzımdır.

Belediyeler, yapılacak binanın hususiyetine göre daha büyük mikyasta haritaya ve plâna ait hesapları tetkika ve daha fazla izahata lüzum görürler ise tahriren talep etmeğe salâhiyettar ve yapı sahipleri bunları tahriren vermeğ meburdur.

Yapılması menedilen veya şarta talik olunan bina sahiplerine esbabı mucibe ile nihayet on gün içinde tahriren cevap verilir. Bu müddet içinde cevap almıyan müracaat sahibi yapıya başlamıya ve plânlarına göre yapıyı tamamlamıya salâhiyettardır. Hususî fen ve ihtisas icaplarının tatbikına lüzum gösteren yapılar için o fen ve ihtisas kaide-leri cari olur.

Ruhsatname ve belediye kontrolü

MADDE 11 — Müstakbel imar haritası hududu dahilinde yeniden her nevi yapı yapılabilmek için evvel emirde arsanın vaziyet plânı tetkik olunarak imar plânına uygun olduğu anlaşılmadıkça müsaade edilemez.

Belediyeler, yapılar ve tamirler ve ilâveler için istenilen ruhsatnameyi, bunların lâzım şartları haiz olup olmadıklarını kontrol ile fennî tedbirleri ittihaz ettirdikten sonra verirler.

Belediyeler, müracaat sahiplerinin fennî müşküllerine çalışma saati içinde şifahen cevap vermekle mükelleftir.

Her türlü yapının istimalinden evvel belediye-

danların yanlarında yeniden yapılacak binalar yüksekliği ve cephelerinin inşa tarzı ve arsalarının genişliği hakkında talimatnamesine tevfi kan kararlar ittihazına belediye meclisleri salâhiyettardır.

Belediye meclislerinin bu kararları nahiye ve kazalarda kaymakamın ve vilâyetlerde valinin tasdikile katilesir.

Fasıl : 2

Yapılar ve tamirler

İnşaat için müracaat

MADDE 10 — Resmî ve gayriresmî bütün inşa için belediyelere tahriren müracaat edilir.

Plânı olup tatbik edilmekte bulunan beldeler ile belediye fen memuru bulunan beldelerde bu müracaatnameye üçer adet 1/500 mikyasında arsanın vaziyet plânı ile 1/100 mikyasında inşa plânını leffetmek lâzımdır.

Belediyeler yapılacak binanın hususiyetine göre daha büyük mikyasta haritaya ve plâna ait hesapları tetkika ve daha fazla izahata lüzum görürler ise tahriren talep etmeğe salâhiyettar ve yapı sahipleri bunları tahriren vermeğe meburdur.

Yapılması menedilen veya şarta talik olunan bina sahiplerine esbabı mucibe ile nihayet on beş gün içinde tahriren cevap verilir. Bu müddet içinde cevap almayan müracaat sahibi yapıya başlamağa ve plânlarına göre yapıyı tamamlamağa salâhiyettardır. Hususî fen ve ihtisas icaplarının tatbikine lüzum gösteren yapılar için o fen ve ihtisas kaideleri cari olur.

Ruhsatname ve belediye kontrolü

MADDE 11 — Müstakbel imar haritası hududu dahilinde her nevi yapı yapılabilmek için evvel emirde vaziyet plânı tetkik olunarak imar plânına uygun olduğu anlaşılmadıkça müsaade edilemez.

Belediyeler, yapılar ve tamirler ve ilâveler için istenilen ruhsatnameyi, bunların lâzım şartları haiz olup olmadıklarını kontrol ile fennî tedbirleri ittihaz ettirdikten sonra verirler.

Belediyeler, müracaat sahiplerinin fennî müşküllerine çalışma saati içinde şifahen cevap vermekle mükelleftir.

Her türlü yapının istimalinden evvel belediye-

MADDE 10 — Dahiliye encümenini teklifi
aynen

MADDE 11 — Dahiliye encümeninin teklifi
aynen

lere müracaat olunup fennî ve umumî hıfzıssıhha kanunu hükümlerine uygun olarak ikmal edildiğini mübeyyin rapor alınmadıkça istimali memnundur.

Ruhsatnameden sonra yapılarda tadiller

MADDE 12 — Belediyeler ruhsatnameye arsanın plânına ve yapının mevkiine göre bu kanun hükümlerinin tamamen tatbiki için lâzımgelen kayıtları ilâve ve yapı sahipleri de yapıyı o surette bitirmeğe mecburdur.

Yapı sırasında yapılacak tadiller için 10 uncu maddenin son fıkrası hükümleri tatbik olunur.

Ruhsatname hilâfına yapılar

MADDE 13 — Ruhsatname almadan başlanılan yapılar belediyelere derhal durdurulur. Yapı esas itibarile mahzurlu görülmez ise plânlara tasdik ehitine gidilmekle beraber ruhsatname bedeli ceza olarak dört kat istifa edilir. Yapı esas itibarile mahzurlu bulunur ve bu kanun hükümlerine uygun görülmez ise yıktırılır. Ruhsatname alındığı halde hükümlerine riayet edilmeksizin devam eden yapılar derhal durdurularak ruhsatname hükümlerine muhalefetin derecesine göre atideki tarzda muamele tatbik olunur. Eğer ruhsatname hilâfında yapılan işler mahzurlu görülmez ve bu kanun hükümlerine mugayir bulunmaz ise tasdik edilmekle beraber ruhsat resmi ceza olarak dört kat istifa edilir.

Yapılan işler esas itibarile mahzurlu ve bu kanun hükümlerine mugayir görülürse yapı yıktırılır. Arsanın imar plânına uygun olmamasından dolayı tahriren menedildiği veya müsaade edilmediği halde devam edilen yapılar kezalik yıktırılır.

Yukarıki fıkralar hükmünee yıktırılacak binaların yıktırılması hakkında belediye encümenlerince verilecek kararlar ashabına tebliğ olunur. Bu karara sahiplerinin bir hafta zarfında mahallî idare heyeti nezdinde itiraza salâhiyetleri vardır. İdare heyeti kararı lâzımülmüfazdır.

Yıkılan binanın enkaz bedelinden ilk evvel yıktırma masrafı istifa olunur.

diyelere müracaat olunup belediyelere kabul olunan inşaat plânına ve o plândaki fennî ve umumî hıfzıssıhha kanunu hükümlerine uygun olarak ikmal edildiğini mübeyyin rapor alınmadıkça istimali memnundur.

Bu tetkikat için inşaat sahiplerinden ayrıca ücret ve masraf alınmaz.

Ruhsatnameden sonra yapılarda tadiller

MADDE 12 — Belediyeler, ruhsatnameye arsanın plânına ve yapının mevkiine göre bu kanun hükümlerinin tamamen tatbiki için lâzımgelen kayıtları ilâve ve yapı sahipleri de yapıyı o surette bitirmeğe mecburdur.

Yapı sırasında yapılacak tadiller için onuncu ve on birinci maddeler hükümleri tatbik edilir.

Ruhsatname hilâfına yapılar

MADDE 13 — Ruhsatname almadan başlanılan yapılar belediyelere derhal durdurulur. Yapı esas itibarile mahzurlu görülmez ise plânlara tasdik ehitine gidilmekle beraber ruhsatname bedeli dört kat istifa edilir. Yapı esas itibarile mahzurlu bulunur ve bu kanun hükümlerine uygun görülmez ise yıktırılır. Ruhsatname alındığı halde hükümlerine riayet edilmeksizin devam eden yapılar derhal durdurularak ruhsatname hükümlerine muhalefetin derecesine göre atideki tarzda muamele tatbik olunur. Eğer ruhsatname hilâfında yapılan işler mahzurlu görülmez ve bu kanun hükümlerine mugayir bulunmaz ise tasdik edilmekle beraber ruhsat resmi dört kat istifa olunur.

Yapılan işler esas itibarile mahzurlu ve kanun hükümlerine mugayir görülürse bu mahzurlar ve kanun hükümlerine uygun görülmeyen ehitler ıslah ettirilir. Islah edilmeyecek halde ise yıktırılır. Şehrin umumî plânına göre yola ve meydana tecavüz eden aksam yıktırılır. Arsanın imar plânına uygun olmamasından dolayı tahriren menedildiği veya müsaade edilmediği halde devam edilen yapılar kezalik yıktırılır.

Yukarıki fıkralar hükmünee yıktırılacak binaların yıktırılması hakkında belediye encümenlerince verilecek kararlar ashabına tahriren tebliğ olunur. Bu karara sahiplerinin bir hafta zarfında mahallî idare heyeti nezdinde itiraza salâhiyetleri vardır. İdare heyeti kararı kafi ve

MADDE 12 — Dahiliye encümeninin teklifi
aynen

MADDE 13 — Dahiliye encümeninin teklifi
aynen

Ruhsatnamenin yapı yerine asılması

MADDE 14 — Her yapı yerinde plân ile fennî hesapların ve ruhsatnamenin bir levhaya asılı olarak bulundurulması lâzımdır.

Yapı sahibi ruhsatnameyi aldıktan sonra işe başlayacağı günü, üç gün evvel belediyeye haber vermeğe mecburdur.

Yapının tahta perde ile çevrilmesi

MADDE 15 — Yapı ve tamir esnasında yaya kaldırımını bir metre serbest kalacak surette yapının tahta perde ile çevrilmesi ve yolun yapı malzemesi ile doldurulmaması ve kirletilmemesi ve icabında geceleri yolun tenvir edilmesi lâzımdır. Bu lâzime riayet edilmediği takdirde belediye idaresi yapıyı derhal durdurmağa salâhiyettardır.

Uzun zaman için tatil edilen yapının etrafındaki iskeleyi yıkıp tahta perdeyi cephe hattına kadar geri çektirmeğe belediyeler salâhiyettardır.

Ruhsatname müddeti ve uzatılması

MADDE 16 — Ruhsatname müddeti, ita tarihinden itibaren bir senedir. Bu müddet geçtikten sonra yapıya başlanılmamış ise ruhsatnamenin teçdidî lâzımgelir. İnşaata başlanıpta iki sene terkedilirse yeniden ruhsatname için belediyeye müracaat edilmesi lâzımdır.

Muvakkat bir zaman için yapılmasına izin verilmiş olan tesisatın müddeti ruhsatnamede tesbit edilir ve zamanı gelince belediye encümeni kararı ile temdit olunmadığı takdirde yıktırılır.

Ruhsatname alınmasını icap ettiren tamirat

MADDE 17 — Ruhsatname alınmasını icap ettiren tamirat şunlardır:

A - Bir binanın büyüme ve küçülmesini istilzam eden veya binanın cephelerini değiştirecek mahiyette olan tadil ve tamirler. «Badana, boya ve sıva müstesnadır.»

B - Sokak üzerinde iskele kurmayı icap ettiren

lâzimülnifazdır.

Yıkılan binaların ankaz bedelinden ilk evvel yıkma masrafı istifa olunur.

Ruhsatnamenin yapı yerine asılması

MADDE 14 — Her yapı yerinde plân ile fennî hesapların ve ruhsatnamenin bir levhaya asılı olarak bulundurulması lâzımdır.

Yapı sahibi ruhsatnameyi aldıktan sonra işe başlayacağı günü üç gün evvel belediyeye haber vermeğe mecburdur.

Yapının tahta perde ile çevrilmesi

MADDE 15 — Yollar üzerinde veya yollara beş metreden az mesafede yapılan yapı ve tamir esnasında yaya kaldırımını bir metre serbest kalacak surette yapının tahta perde ile çevrilmesi ve yolun yapı malzemesi ile doldurulmaması ve kirletilmemesi ve icabında geceleri yolun tenvir edilmesi lâzımdır. Bu lâzime riayet edilmediği takdirde belediye idaresi yapıyı derhal durdurmağa salâhiyettardır.

Uzun zaman için tadil edilen yapının etrafındaki iskeleyi yıkıp tahta perdeyi cephe hattına kadar geri çektirmeğe belediyeler salâhiyettardır.

Ruhsatname müddeti ve uzatılması

MADDE 16 — Ruhsatname müddeti ita tarihinden itibaren bir senedir. Bu müddet geçtikten sonra yapıya başlanılmamış ise ruhsatnamenin teçdidî lâzımdır. İnşaata başlanıpta iki sene terkedilirse yeniden ruhsatname için belediyeye müracaat edilmesi lâzımdır.

Muvakkat bir zaman için yapılmasına izin verilmiş olan tesisatın müddeti ruhsatnamede tesbit edilir ve zamanı gelince belediye encümeni kararı ile temdit olunmadığı takdirde yıktırılır.

Ruhsatname alınmasını icap ettiren tamirat

MADDE 17 — Ruhsatname alınmasını icap ettiren tamirat şunlardır:

A - Bir binanın büyüme ve küçülmesini istilzam eden veya binanın cephelerini değiştirecek mahiyette olan tadil ve tamirler « badana, boya ve sıva müstesnadır » temellerin ve binanın tahkimine ait tadilât ta ruhsatname alınmasını

MADDE 14 — Dahiliye encümeninin teklifi
aynen

Önünün kapatılması

MADDE 15 — Yollar üzerinde veya yollara 5 metreden az mesafede yapılan yapı ve tamir esnasında yaya kaldırımı bir metre serbest kalacak surette yapının şehirlerde tahta perde ile, kasabalarla belediyesi olan diğer yerlerde tahta perde veya başka bir şey ile çevrilmesi ve yolun yapı malzemesi ile doldurulmaması ve kirletilmemesi ve icabında geceleri yolun aydınlatılması lâzımdır; bunlara riayet edilmediği takdirde belediye idaresi yapıyı durdurmağa salâhiyettardır.

Uzun zaman için tatil edilen bir yapının etrafındaki iskeleyi yıkip tahta perdeyi cephe hattına kadar geri çektiirmeğe belediyelerin salâhiyeti vardır.

MADDE 16 — Dahiliye encümeninin teklifi
aynen

MADDE 17 — Ruhsatname alınmasını icap ettiren tamirat şunlardır:

A) Bir binanın büyüme ve küçülmesini istilzam eden veya binanın cephelerini değıştirecek mahiyette olan tadil ve tamirler ile temellerin ve binanın tahkimine ait tadilat,

B) Sokak üzerine iskele kurmağı icap ettiren

her nevi tadil ve tamirler,

C - Binanın metaneti veya ziya ve hava miktarı üzerinde tesir bırakan tamirler,

Ç - Merdiven ve ocak mahallerinin değiştirilmesi,

D - Apestande ve lâğım tesisatının değiştirilmesi veya yeniden yapılması,

icap ettiren tamirattan maduttur.

B - Sokak üzerinde iskele kurmayı icap ettiren her nevi tadil ve tamirler,

C - Binanın metaneti veya ziya ve hava miktarı üzerinde tesir bırakan tamirler,

Ç - Merdiven ve ocak mahallerinin değiştirilmesi,

D - Apestande ve lâğım tesisatının değiştirilmesi veya yeniden yapılması.

MADDE 18 — Mühendis, mimar ve inşaat kalfası bulunan mahallerde inşaat nezaret ile mesuliyetini deruhde etmiş olan mühendis, mimar veya kalfa, her hangi bir sebeple olursa olsun inşaatın çekildiği takdirde belediyeyi tahripiren ve resmen haberdar etmeğe mecburdurlar. Aksi takdirde inşaatın sonuna kadar kanunî mesuliyetten kurtulamaz. İnşaat sahiplerinin yeniden gösterecekleri mühendis, mimar ve kalfalar dahi mesuliyeti deruhde etmeden inşaatı devam edemezler.

Fasıl : 3

Yapıda riayet edilmesi lâzımgelen fennî şartlar

Sıcak ve soğuk zamanlarda yapı

MADDE 18 — Gölgede nakıs 4 dereceden sonra harçlı yapı yapmak memnudur. İncimadı tehîr edebilecek fennî tedabir ittihaz edildiği takdirde belediyelere inşaatı müsaade edilebilir. Gölgede zait 30 dereceden fazla hararet bulunursa harç ve betonun suluca olması ve tuğla ile taşların suya batırılarak kullanılması belediyelere emrolunabilir.

Binalar arasında bırakılacak mesafe

MADDE 19 — Yekdiğerleriyle birleşmesi müstakbel imar haritasında menedilmiş olan yerlerde yapılacak kârgir binalar arasında en aşağı 5 ve 28 inci madde mucibince inşaatı mesafâ olan yerlerde ahşap binalar arasında en aşağı 10 metre açıklık bırakılacaktır. Bu açıklıklar her türlü çıkıntılardan ari olarak muhafaza edilecektir.

Bu maddenin hükmü bir kimse'nin kendi bahçesi içinde yaptıracığı bir metreden fazla yükseklikteki binalar için de ca'idir.

Fasıl : 3

Yapıda riayet edilmesi lâzımgelen fennî şartlar

Sıcak ve soğuk zamanlarda yapı

MADDE 19 — Gölgede nakıs dört dereceden sonra harçlı yapı yapmak memnudur. İncimadı tehîr edebilecek fennî tedabir ittihaz edildiği takdirde belediyelere inşaatı müsaade edilebilir. Gölgede zait 30 dereceden fazla hararet bulunursa harç ve betonun suluca olması ve tuğla ile taşların suya batırılarak kullanılması belediyelere emrolunabilir.

Binaların arasında bırakılacak mesafe

MADDE 20 — Birinci madde mucibince yapılacak yeni plâna göre bitişik bina yapılması menedilen yerlerde yapılacak her kârgir binanın iki tarafında en aşağı ikişer buçuk ve 28 inci madde mucibince inşaatı mesafâ verilen yerlerde yapılacak her ahşap binanın iki tarafında en aşağı beşer metre açıklık bırakılacaktır. Bu açıklıklar üzeri kapalı her türlü çıkıntılardan ari olarak muhafaza edilecektir.

Bu gibi yerlerde salıslar uhdesindeki arsaların miktarı böyle açıklıklar bırakılarak bina yap-

her nevi tadil ve tamirler, (Badana, boya ve sıva için ruhsatiye alınmayacağı gibi bunları yapmak üzere kurulacak iskele için de ruhsatiye alınmaz).

C) Binanın metaneti veya ziya ve hava miktarı üzerinde tesir bırakan tamirler,

Ç) Merdiven ve ocak yerlerinin değiştirilmesi,

D) Aptesane ve lâğım tesisatının değiştirilmesi veya yeniden yapılması.

MADDE 18 — Dahiliye encümeninin tadili aynen

MADDE 19 — Dahiliye encümeninin tadili aynen

MADDE 20 — Birinci madde mucibince yapılacak yeni plâna göre bitişik bina yapılması yasak edilen yerlerde yapılacak her kârgir binanın iki tarafında en aşağı üçer ve 28 inci maddede mucibince inşaata mesaf verilen yerlerde yapılacak her ahşap binanın iki tarafında en aşağı beşer metre açıklık bırakılacaktır. Bu açıklıklar üzeri kapalı her türlü çıkıntılardan arı olarak muhafaza edilecektir. Bu gibi yerlerde şahıslar uhdesindeki arsaların miktarı böyle açıklıklar bırakılarak bina yapmağa müsait olmayıpta iki tarafında sahipli arsalar bulunursa 6 ncı madde hükmüncü muamele yapılır.

mağa müsait olmayıpta iki tarafında sahipli arsalar bulunursa 1663 numaralı kanun ile ona ilâveten yapılan kanun ahkâmına göre muamele olunur.

İki tarafında arsa bulunmayıpta binalar bulunursa bu yer şuyulandırılarak altıncı madde müebince kıymeti mukabilinde iki tarafındaki bina sahiplerine temlik olunur.

Münferit binaların arka bahçeleri dahilinde sahiplerinin yaptıracakları atelye, garaj, odunluk, kömürlük, mutbak gibi müstemilâtın irtifai iki buçuk metreyi tecavüz etmeyecek ve bu maddedeki açıklıklara tâbi olmayacaktır.

Binalar altında yapılacak dükkânlar

MADDE 20 — Binaların altında dükkân yapılabilmesi için belediyenin mezuniyet vermesi lâzımdır.

Arsaların yol seviyesine göre düzeltilmesi

MADDE 21 — Müstakbel imar haritasına nazaran ve sokakların alacağı yeni irtifa seviyesine göre arsa sahiplerinin - âhârın hukukunu sıyanet etmek şartile - arsalarını belediyelerin vereceği talimat dahilinde tanzim etmesi lâzımdır.

Yaya kaldırımlarının şekli

MADDE 22 — Yaya kaldırımlarının aynı ada etrafında mütemadi olarak yapılması mecburidir. Yaya kaldırımlarından bina içine araba geçirilmesi gibi bir lüzum halinde yol ortası, kenarının yaya kaldırımı ile fennî bir tarzda birleştirilmesi icap eder.

Binaların rengi

MADDE 23 — Bina cephesi ve renklerinin bahçe duvarı parmaklıklarının mevkie uygun olması için belediyeler tebliğat yapmağa salâhiyettedir.

Arsaların yol seviyesine göre düzeltilmesi

MADDE 21 — Müstakbel imar haritasına nazaran ve sokakların alacağı yeni irtifa seviyesine göre arsa sahiplerinin - âhârın hukukunu sıyanet etmek şartile - arsalarını belediyelerin vereceği talimat dahilinde tanzimine belediyece müsaade edilir.

Yaya kaldırımlarının şekli

MADDE 22 — Yaya kaldırımlarının aynı ada etrafında mütemadi olarak yapılması mecburidir. Yaya kaldırımlarından bina içine araba geçirilmesi gibi bir lüzum halinde yol ortası, kenarının yaya kaldırımı ile fennî bir tarzda birleştirilmesi icap eder.

Yaya kaldırımı yapılmamış olan yerlerde bina sahipleri tarafından yaptırılacak yaya kaldırımların dahi belediye tarafından tesbit edilen şartlara uygun olması lâzımdır. Sonradan bütün adanın yaya kaldırımları yapılırken bu surette evelden yapılmış olan kısmı sahibine bundan dolayı bir mükellefiyet tahmil edilmez.

Binaların rengi

MADDE 23 — Her caddenin binalarının cephesi ile bahçe parmaklıklarına vurulacak boyaların renklerini ve parmaklıklarının şeklini tayine belediyeler salâhiyettedir. Yeniden bina yapanlar ve mevcut binaların boyalarını

İki tarafında arsa bulunmayıp ta binalar bulunursa bu yer şuyulandırılarak altıncı madde müebince kıymeti mukabilinde iki tarafındaki bina sahiplerine temlik olunur. Münferit binaların arka bahçeleri dahilinde sahiplerinin yaptıracağı atelye, garaaj, odunluk, kömürlük, mutfak gibi müstemilâtin irtifatı iki buçuk metreyi geçmemek şartile maddedeki açıklıklara tâbi olmayacaktır; ancak bunların arkalarının kârgir duvar olması lâzımdır.

MADDE 21 — Dahiliye encümeninin tadili aynen

MADDE 22 — Dahiliye encümeninin tadili aynen

MADDE 23 — Her caddenin binalarının cep-
heleri ile bahçe prarmaklıklarına vurulacak bo-
yaların renklerini tayine belediyelerin salâhiyeti
vardır. Yeniden bina yapanlar ve mevcut bina-
ların boyalarını yenileyecekler belediyenin kara-

Bahçe duvarları

MADDE 24 — Bahçe duvarlarının mevkiine göre yüksekliği iki metreyi tecavüz etmemek üzere belediyelerce tesbit olunur. Bir buçuk metre yüksekliğinde yapılan duvar üzerine bir metre yüksekliğinde parmaklık yaptırılabilir. Meyilli yerlerde bahçe duvarı bu esas dahilinde kademeli yaptırılır.

Bina çıkıntıları ve merdivenli methaller

MADDE 25 — Bir binada yol üzerinde çıkıntı yapabilmek için bulunduğu yolun dokuz buçuk metreden geniş olması ve cephe tulünün üçte ikisini geçmemek suretile yaya kaldırımından en aşağı üç metre yirmi beş santimetre yüksek ve arsa hududundan en aşağı iki metre açıklıkta bulunması şarttır. Bu çıkıntıların genişliği yetmiş beş santimetreden fazla olamaz.

Bina methallerinde merdivenler yola ve kaldırma tecavüz edemez. Tecavüz ettiği takdirde on beş gün içinde kaldırılması sahibine ihtar edilir ve kaldırılmaz ise belediye tarafından yıktırılır. Yıkılma parası sahibinden alınır.

Balkon ve tarasa ve pencere korkulukları

MADDE 26 — Her türlü binada balkon ve tarasa etrafında en az yetmiş beş santimetre yüksekliğinde korkuluk yapılması mecburidir. Halen eksik olanların hemen ikmalî lâzımdır.

Her türlü binalarda pencere tabanları döşemediğinden itibaren 75 santimetreden alçak olanların pencere dışına taban seviyesinden itibaren 60 santimetre yüksekliğinde parmaklık konulması lâzımdır.

Zemin katı ve yol seviyesi

MADDE 27 — En arızalı arsalarda bile zemin katı yol seviyesinden en çok elli santimden aşağı ve iki metreden yukarı olamaz.

Bodrum kapılarının ve methallerinin yol cephesinde olmasına müsaade edilemez. Zemin katında bina cephesi 10 santimi tecavüz edecek cumba yapılması yasaktır. Zemin katı pencerelerinin ka-

yenileyecekler belediyenin kararına riayetle mükelleftir.

Bahçe duvarları

MADDE 24 — Bahçe duvarlarının yol üstüne isabet eden kısımlarının mevkiine göre yüksekliği bir buçuk metreyi geçmemek üzere belediyelerce tesbit olunur. Bir buçuk metre yüksekliğinde yapılan duvar üzerine bir metre yüksekliğinde parmaklık yaptırılabilir. Meyilli yerlerde bahçe duvarı bu esas dairesinde kademeli yaptırılır.

Bina çıkıntıları ve merdivenli methaller

MADDE 25 — Bir binada yol üzerinde çıkıntı yapabilmek için bulunduğu yolun dokuz buçuk metreden geniş olması ve cephe tulünün üçte ikisini geçmemek suretile yaya kaldırımından en aşağı üç metre yirmi beş santimetre yüksek ve arsa hududundan en aşağı iki metre açıklıkta bulunması şarttır. Bu çıkıntıların genişliği 75 santimetreden fazla olamaz.

Bina methallerinde merdivenler yola ve kaldırma tecavüz edemez. Tecavüz ettiği takdirde on beş gün içinde kaldırılması sahibine ihtar edilir ve kaldırılmaz ise belediye tarafından yıktırılır. Yıkılma parası sahibinden alınır.

Balkon ve tarasa ve pencere korkulukları

MADDE 26 — Her türlü binada balkon ve tarasa etrafında en az 75 santimetre yüksekliğinde korkuluk yapılması mecburidir.

Halten eksik olanların hemen ikmalî lâzımdır.

Her türlü binalarda pencere tabanları döşemediğinden itibaren 75 santimetreden alçak olanların pencere dışına taban seviyesinden itibaren 60 santimetre yüksekliğinde parmaklık konulması lâzımdır.

Zemin katı ve yol seviyesi

MADDE 27 — En arızalı arsalarda bile zemin katı yol seviyesinden en çok elli santimden aşağı ve iki metreden yukarı olamaz.

Bodrum kapılarının ve methallerinin yol cephesinde olmasına müsaade edilemez. Zemin katında bina cephesini on santimi tecavüz edecek cumba yapılması yasaktır. Zemin katı tabanı

rına riayetle mükelleftir.

MADDE 24 — Dahiliye encümeninin tadili aynen

MADDE 25 — Bir binada yol üzerinde çukuru yapılabilmek için bulunduğu yolun 9,5 metre veya bundan geniş olması ve cephe uzunluğunun üçte ikisini geçmemek suretile yaya kaldırımından en aşağı üç metre 25 santimetre yüksek ve arsa hududundan en aşağı iki metre ağırlıkta bulunması şarttır. Bu çukurların genişliği 75 santimetreden fazla olamaz.

Bina methallerinde merdivenler yola ve kaldırıma tecavüz edemez. Tecavüz ettiği takdirde on beş gün içinde kaldırılması sahibine ihtar edilir ve kaldırılmaz ise belediye tarafından yıktırılır. Yıktırılma parası sahibinden alınır.

MADDE 26 — Her türlü binada balkon ve taraça etrafında en az yetmiş beş santimetre yüksekliğinde korkuluk veya parmaklık yapılması mecburidir. Halen eksik olanların hemen ikmali lâzımdır.

Her türlü binalarda pencere tabanları, döşemeden itibaren 75 santimetreden, alçak olanların pencere dışına taban seviyesinden itibaren 60 santimetre yüksekliğinde parmaklık konulacaktır.

MADDE 27 — Dahiliye encümeninin tadili aynen

natları açıldığı zaman yine bina cephesinin 10 santimden fazla geçmemesi lâzımdır.

Yangın duvarları

MADDE 28 — Ateş tesiri altında metanef ve muvazeneti muhafaza edebilen bünyeye malik binalara yarım kârgir ve böyle olmakla beraber yangını sirayet ettirmeyecek kısımlardan mürekkep binalara tam kârgir ve bu tarife dahil olmıyanlara ahşap bina denir.

Şehir içinde birbirine bitişik yarım kârgir binalar arasında yangın duvarı yapılması mecburidir.

Ahşap binalar belediye kanununun 114 üncü maddesine göre ancak münferit arsa ve bahçeler içinde yapılabilir.

Işık kuyuları

MADDE 29 — Bir binada ışık kuyusu yapılmasına lüzum hasıl olur ise kuyunun genişliği bu vasıta ile aydınlık alacak mahallin büyüklüğüne göre tesbit edilir. İki katlı binalarda mazruplardan birisi en aşağı bir metre olmak üzere dört metre murabbar ve daha fazla katlı olanlarda altı metre murabbar olmalıdır. Işık kuyularının etrafı kârgir olmalı ve açık renkte sıvanmalı ve en aşağı katta bina dahilinde methali bulunmalıdır.

Kuyuların üzeri cam ile kapalı ise hava değıştirici menfezler yapılmalıdır.

Soba boruları

MADDE 30 — Yeni yapılan binalarda soba boruları mutlaka baca vasıtasile dışarıya çıkartılır.

Bacaların ebadı

MADDE 31 — Bacalar için en aşağı genişlik 14 santimetredir. Bacaların haricî satıhlarına ahşap bir kısmın bitiştirilmesi caiz olmayıp arayerde mutlaka 15 santim bir açıklık bırakılmalıdır.

Bir bacanın müşterek iki ocak veya iki oda için kullanılması caiz değildir. Yan yana bacaların arasında 12 santimetre kalınlığında tuğla bölme yapılması lâzımdır.

Baca binanın muhit duvarı içinde yapılacak ise bu duvarlar 25 santimetreden az olduğu takdirde bacanın haricî duvarları 12 santimetre tuğ-

pencerelerinin kanatları açıldığı zaman yine bina cephesini on santimden fazla geçmemesi lâzımdır.

Yangın duvarları

MADDE 28 — Çevre duvarları taş, tuğla ve bunların bulunmadığı yerlerde kerpiç ve buna mümasil maddelerden, iç duvarları ile döşeme ve tavanları tahtadan olan yapılar yarım kârgir, çevre ve bölme duvarlarile çatıdan başka döşemesi ve tavanları yanmaz ve ateşi başka yere sirayet ettirmez mideden olan yapılara tam kârgir denilir. Hıms, tahta kaplama ve bağdadi veya duvarları tel üzerine sıvalı yapılara ahşap denilir. Şehir içinde bitişik yarım kârgir yapılar arasındaki duvarlar çatının her yerinde kiromitten 80 santimetre yüksek yapılacaktır.

Işıklık

MADDE 29 — Bir binada ışıklık yapılması lüzum hâsıl olur ise ışıklığın genişliği bu vasıta ile aydınlık alacak mahallin büyüklüğüne göre tesbit edilir. (İki katlı binalarda eni en aşağı bir metre olmak üzere dört metre murabbar ve daha fazla katlı olanlar da altı metre murabbar olmalıdır). Işıklıkların etrafı kârgir olmalı ve açık renkte sıvanmalı ve en aşağı katta bina dahilinde methali bulunmalıdır.

Işıklıkların üzeri cam ile kapalı ise hava değıştirici menfezler yapılmalıdır.

Soba boruları

MADDE 30 — Yeni yapılan binalarda soba boruları mutlaka baca vasıtasile dışarıya çıkartılır.

Bacaların ebadı

MADDE 31 — Bacalar için en aşağı genişlik on dört santimetredir. Bacaların haricî satıhlarına ahşap bir kısmın bitiştirilmesi caiz olmayıp ara yerde mutlaka on beş santim bir açıklık bırakılmalıdır.

Bir bacanın müşterek iki ocak veya iki oda için kullanılması caiz değildir. Yan yana bacaların arasında on iki santimetre kalınlığında tuğla bölme yapılması lâzımdır.

Baca binanın muhit duvarı içinde yapılacak ise bu duvarlar yirmi beş santimetreden az oldu-

MADDE 28 — Dahiliye encümeninin tadili
aynen

MADDE 29 — Dahiliye encümeninin tadili
aynen

MADDE 30 — Dahiliye encümeninin tadili
aynen

MADDE 31 — Bacalar için en aşağı genişlik
14 santimetredir. Bacaların haricî satırlarına ah-
şap bir kısmın bitiştirilmesi caiz olmayıp ara yer-
de en az 15 santim bir açıklık bırakılmalıdır.

Baca binanın muhit duvarı içinde yapılacak
ise bu duvarlar 25 santimetreden az olduğu tak-
dirde bacanın dış duvarları 12 santimetre tuğladan
ve tuğla olmayan yerlerde yanmayacak madde-
lerden yapılmalıdır.

İmalâthane bacalarının iç borularının en aşağı
30 santimetre olması şarttır.

ladan ve tuğla olmayan yerlerde iştiraki kabil olmayan maddelerden yapılmalıdır.

İmalâthane bacalarının dahili ebadı en aşağı 30 santimetre olması şarttır.

Bacaların yüksekliği

MADDE 32 — Bacalar şakulen çatıya kadar örülmeli ve dam sathından yukarı en yüksek noktaya nazaran 50 santimetre daha yukarıda olmalıdır. Bacanın çatıdan yukarı çıkan kısmı 1,5 metre irtifaz geçerse bacayı demir kancalarla çatıya bağlamak lâzımdır. Bir bacanın aynı bina içinde 45 derece meyle kadar eğri yapılması caizdir. Bu takdirde meyil 15 dereceyi geçerse kıvrılan noktada iyi kapanabilecek bir temizleme menfezi bırakılmalıdır. İki ev bacasının birbirine raptı memnudur.

Döşeme seviyeleriyle tavan arasındaki mesafe

MADDE 33 — Ev ve apartmanlarda döşeme seviyesile tavan arasında en aşağı 2,85 metrelik bir mesafe olmalıdır. Bodrum ve çatı katları iki metre yirmi santim irtifazından aşağı olamaz. Odun ve kömürlükler müstesnadır.

Matbah ve aptesane ve banyo yerleri

MADDE 34 — Banyo yerlerinin en aşağı üç buçuk metre murabbar sathında olmak üzere bir metre yetmiş santimetre genişliğinde olması lâzımdır. Aptesaneler en aşağı 90 - 120 santim genişliğinde olmak üzere bir metre murabbar sahasında olacaktır. Matbahlar en aşağı iki buçuk metre genişlikten ve yedi buçuk metre murabbar mesahai sathiyeden küçük olamaz. Matbah, aptesane ve banyo döşemeleri ahşap olamaz. Matbah, aptesane ve banyo yerlerinin kâfi miktarda hariçten ziya ve hava alması lâzımdır.

Matbah, aptesane ve banyo yerlerinde fenni tedbirler

MADDE 35 — Kanalizasyon « ana lâğım » olmayan yerde kirli sular için yapılacak çukurlar fen dairesinde yapılmalı ve ne koku ve ne de mayiat hariç teressüh ettirilmemelidir.

Lâğımlar ve ahırlar su kuyularından en aşağı

ğu takdirde bacanın hariç duvarları 12 santimetre tuğladan ve tuğla olmayan yerlerde iştiraki kabil olmayan maddelerden yapılmalıdır.

İmalâthane bacalarının dahili ebadı en aşağı 30 santimetre olması şarttır.

Bacaların yüksekliği

MADDE 32 — Bacalar şakulen çatıya kadar örülmeli ve dam sathından yukarı en yüksek noktaya nazaran elli santimetre daha yukarıda olmalıdır. Bacanın çatıdan yukarı çıkan kısmı bir buçuk metre irtifaz geçerse bacayı demir kancalarla çatıya bağlamak lâzımdır. Bir bacanın aynı bina içinde 45 derece meyle kadar eğri yapılması caizdir. Bu takdirde meyil 15 dereceyi geçerse kıvrılan noktada iyi kapanabilecek bir temizleme menfezi bırakılmalıdır. İki ev bacasının bir birine raptı memnudur.

Döşeme seviyesile tavan arasındaki mesafe

MADDE 33 — Ev ve apartmanlarda döşeme seviyesile tavan arasında en aşağı 2,85 metrelik bir mesafe olmalıdır. Bodrum ve çatı katları iki metre yirmi santim irtifazından aşağı olamaz. Odun ve gömürlükler müstesnadır.

Mutbak ve aptesane ve banyo yerleri

MADDE 34 — Banyo yerlerinin en aşağı üç buçuk metre murabbar sathında olmak üzere bir metre 70 santimetre genişliğinde olması lâzımdır. Aptesaneler en aşağı 90 - 120 santim genişliğinde olmak üzere bir metre murabbar sahasında olacaktır. Mutbaklar en aşağı iki metre genişlikten ve beş metre murabbar mesahai sathiyeden küçük olamaz. Mutbak, aptesane ve banyo döşemeleri malzeme ve usta bulunan yerlerde mutlaka beton veya tuğla olacaktır. Mutbak, aptesane ve banyo yerlerinin kâfi miktarda hariçten ziya ve hava alması lâzımdır.

Mutbak, aptesane ve banyo yerlerinde fenni tedbirler

MADDE 35 — Kanalizasyon (ana lâğım) olmayan yerlerde kirli sular için yapılacak çukurlar fen dairesinde yapılmalı ve ne koku ve ne de mayiat hariç teressüh ettirilmemelidir.

Lâğımlar ve ahırlar su kuyularından en

MADDE 32 — Dahiliye encümeninin tadili
aynen

MADDE 33 — Dahiliye encümeninin tadili
aynen

MADDE 34 — Dahiliye encümeninin tadili
aynen

MADDE 35 — Dahiliye encümeninin tadili
aynen

on metre mesafede olmalıdır. Bu mesafe arazinin einsine ve kuyu taban ve cidarının gayrikabili nüfuz olarak inşa edilip edilmediğine tâbi olmak üzere mahalli sıhhiye heyetince tezyit veya tenkis edilebilir.

Yağmur borularının uzunluğu

MADDE 36 — Yağmur boruları kanalizasyon mevcut olan yerlerde doğrudan doğruya buraya ve olmayan yerlerde yaya kaldırımından 10 santim yüksekliğe kadar aşağı indirilecektir. Halen buna muhalif olanların bir sene zarfında ıslâhı icap eder.

Yağmur borularının genişliği

MADDE 37 — Yağmur borularının kutru en aşağı on iki santim olup bir binaya lâzım yağmur borusunun adedi şu suretle tesbit olunur:

Yağmur boruları maktalarının mesahai sathiyesi meemu dam sathının metre murabbai adedi kadar santimetre murabbama müsavi olmalıdır.

Yağmur boruları münteha parçaları ya font borudan veyahut zeminden itibaren bir buçuk metreye kadar siper içinde olmalıdır.

Merdivenler

MADDE 38 — Üç basamaktan fazla merdivenlere korkuluk yapılması lâzımdır. Bina methal merdivenlerinin ahşap olarak yapılması **yasaktır**. Ahşap merdivenler yalnız hususî evlerde yapılabilir. Apartman ve mektep ve sinema ve otel gibi umumî yerlerde yapılamaz. Ahşap merdivenlerin altlarının sıvalı olması lâzımdır. Altı geçit olan merdivenlerin her noktasında bir metre 80 santimetre yükseklik olmalıdır.

Basamakların ebadı

MADDE 39 — Basamak genişliği en aşağı yirmi beş ve yüksekliği en çok on sekiz santimetredir. Umumî müesseselerde yükseklik en çok on sekiz ve genişlik en az yirmi sekiz santimetredir. Bodrum ve tavan arası merdivenlerinde genişlik için yirmi üç, yükseklik için yirmi santimetreye müsaade edilir. Yalnız bir aileye mahsus merdivenlerde basamak tûlü bir metre ve kat adedi çoğaldıkça onar santim fazla olarak bir buçuk metre genişlikte olmalıdır. Umumî binalarda basamak uzunluğu bir buçuk metre ve bodrum ve tavan arasında yetmiş

aşağı on metre mesafede olmalıdır. Bu mesafe arazinin einsine ve kuyu taban ve cidarının gayrikabili nüfuz olarak inşa edilip edilmediğine tâbi almak üzere mahalli sıhhiye heyetince tezyit veya tenkis edilebilir.

Yağmur borularının uzunluğu

MADDE 36 — Yağmur boruları kanalizasyon mevcut olan yerlerde doğrudan doğruya buraya ve olmayan yerlerde yaya kaldırımından on santim yüksekliğe kadar aşağı indirilecektir. Halen buna muhalif olanların bir sene zarfında ıslâhı icap eder.

Yağmur borularının genişliği

MADDE 37 — Yağmur borularının kutru en aşağı 8 santim olup bir binaya lâzım yağmur borusunun adedi şu suretle tesbit olunur:

Yağmur boruları maktalarının mesahai sathiyesi meemuundan sathının metre murabbai adedi kadar santimetre murabbama müsavi olmalıdır.

Yağmur boruları münteha parçaları ya font borudan veyahut zeminden itibaren bir buçuk metreye kadar siper içinde olmalıdır.

Merdivenler

MADDE 38 — Üç basamaktan fazla merdivenlere korkuluk yapılması lâzımdır. Bina methal merdivenlerinin ahşap olarak yapılması **yasaktır**. Ahşap merdivenler ancak hususî binalar dahilinde yapılabilir. Apartman, mektep ve sinema ve otel gibi umumî yerlerde yapılamaz. Ahşap merdivenlerin altlarının sıvalı olması lâzımdır. Altı geçit olan merdivenlerin her noktasında bir metre 80 santimetre yükseklik olmalıdır.

Basamakların ebadı

MADDE 39 — Basamak genişliği en aşağı 25 ve yüksekliği en çok 18 santimetredir. Umumî müesseselerde yükseklik en çok on beş ve genişlik en az 30 santimetredir. Bodrum ve tavan arası merdivenlerinde genişlik için 23, yükseklik için 20 santimetreye müsaade edilir. Yalnız bir aileye mahsus merdivenlerde basamak tûlü bir metre ve kat adedi çoğaldıkça onar santim fazla olarak bir buçuk metre genişlikte olmalıdır. Umumî binalarda basamak uzunluğu bir buçuk metre ve bodrum ve tavan arasında 75 santimetre kâfidir.

MADDE 36 — Dahiliye encümeninin tadili
aynen

MADDE 37 — Dahiliye encümeninin tadili
aynen

MADDE 38 — Üç basamaktan ziyade merdivenlere korkuluk yapılması lâzımdır. Bina dış methal merdivenlerinin tahtadan yapılması yasaktır. Ahşap merdivenler Ancak hususî binalar içinde yapılabilir. Apartman, mektep, sinema ve otel gibi umumî yerlerde yapılamaz. Altı geçit olan merdivenlerin her yerinde en aşağı bir metre 80 santimetre yükseklik olmalıdır.

MADDE 39 — Dahiliye encümeninin tadili
aynen

beş santimetre kâfidir. Helezonî, merdivenlerde mihverden on beş santimetre mesafede en az on santimetre basamak genişliği olmalıdır.

Pençere ve kapılar

MADDE 40 — Bir mahalde açılacak pençerelerin sathları mecmuu en aşağı o mahal maktai ufkisinin onda birine müsavi olmalıdır.

Aptesanelerde pençere genişliği yetmiş santimetre murabbaî olmak ve döşeme seviyesinden pençere tabanına kadar yüksekliği en aşağı doksan santimetre bulunmak lâzımdır. Kapı yükseklikleri bodrum ve tavan aralarında iki metreden alçak ve doksan santimetreden dar olamaz. Oda kapıları yüksekliği en az iki metre ve genişliği doksan santimetredir. Sokak kapılarının genişliği en az bir metredir. Umuma mahsus yerlerde içeriye açılır kapılar yapılması yasaktır.

Havagazı tesisatı

MADDE 41 — Binalar dahilinde havagazı boruları ancak kaynama demir veya çelikten olabilir. Bilhassa kurşun boruların kullanılması yasaktır. Şehir dahilinde bileümle umumî tesisat güzergâhlarının herkes tarafından kolayca bulunacak veçhile işaretler ile gösterilmesi lâzımdır. Bilhassa şebeke tekatü noktaları evlere girdiği noktalarda ve büyük binalarda kâfi surette emniyet tertibatı yapılması şarttır.

Patlayıcı maddelerin bulunduğu yerlerde siperi saika ve damlarda siperler

MADDE 42 — Mebani muhafazası, insan ve hayvan hayatının tehlikeden kurtarılması için belediye sınırı dahilinde patlayıcı maddeler bulunan yerler ile yüksek veya sivri tesisata saika siperi vazedilir. Keza halen mevcut olanlar ile bundan böyle tesisine müsaade edilecek çatılardan sathi ufkiye nazaran kırk beş dereceden fazla meyil zaviyesi teşkil etmiş olanlarının saçağı etrafına korkuluk yaptırılır.

Fasıl : 4

Müstakil maddeler

Yapı tabirinin şümulleri

MADDE 43 — Belediye teşkilâtı olan yerlerde her nevi yapılar « Hükûmete ve resmî diğer mü-

Helezonî merdivenlerde mihverden 15 santimetre mesafede, en az on santimetre basamak genişliği olmalıdır.

Pencere ve kapılar

MADDE 40 — Bir mahalde açılacak pençerelerin sathları mecmuu en aşağı o mahal maktai ufkisinin onda birine müsavi olmalıdır.

Aptesanelerde pençere genişliği 70 santimetre murabbaî olmak ve döşeme seviyesinden pençere tabanına kadar yüksekliği en aşağı 90 santimetre bulunmak lâzımdır. Kapı yükseklikleri bodrum ve tavan aralarında (iki metreden) alçak ve (90) santimetreden dar olamaz. Oda kapıları yüksekliği en az iki metre ve genişliği 90 santimetredir. Sokak kapılarının genişliği en az bir metredir. Umuma mahsus yerlerde içeriye açılır kapılar yapılması yasaktır.

Havagazı tesisatı

MADDE 41 — Binalar dahilinde havagazı boruları ancak kaynama demir veya çelikten olabilir. Bilhassa kurşun boruların kullanılması yasaktır. Şehir dahilinde bileümle umumî tesisat güzergâhlarının herkes tarafından kolayca bulunacak veçhile işaretler ile gösterilmesi lâzımdır. Bilhassa şebeke tekatü noktaları evlere girdiği noktalarda ve büyük binalarda kâfi surette emniyet tertibatı yapılması şarttır.

Patlayıcı maddelerin bulunduğu yerlerde siperi saika ve damlarda siperler

MADDE 42 — Mebani muhafazası, insan ve hayvan hayatının tehlikeden kurtarılması için belediye sınırı dahilinde patlayıcı maddeler bulunan yerler ile yüksek veya sivri tesisata saika siperi vazedilir. Keza halen mevcut olanlar ile bundan böyle tesisine müsaade edilecek çatılardan sathi ufkiye nazaran 45 dereceden fazla meyil zaviyesi teşkil etmiş olanlarının saçağı etrafına korkuluk yaptırılır.

Fasıl : 4

Müstakil maddeler

Yapı tabirinin şümulleri

MADDE 43 — Belediye teşkilâtı olan yerlerde her nevi yapılar (Hükûmete ve resmî diğer mü-

MADDE 40 — Dahiliye encümeninin tadili
aynen

MADDE 41 — Dahiliye encümeninin tadili
aynen

MADDE 42 — Dahiliye encümeninin tadili
aynen

MADDE 43 — Dahiliye encümeninin tadili
aynen

esseselere ait olanlar dahil » bu kanun hükümlerine tâbidir. Yapı tabirile toprak altında ve üstünde sabit ve müteharrik ve daimî ve muvakkat bileümle tesisat ile bunların ilâve ve tebeddülleri anlaşılır.

Yıkılmaya başlayan bina ve duvarlar

MADDE 44 — İnhidama mail olan ve imar ve iskân kabil olmayan metrük binalar veya duvarlar belediyeler tarafından derhal yıktırılacaktır. Bu kabil bina veya duvarların sahipleri varsa yıktırılması için belediye tarafından 15 gün müddet tayin edilerek sahiplerine bir ihbarname gönderilir. Bu müddet zarfında sahipleri tarafından yıktırılmazsa belediyeler tarafından derhal yıktırılır ve yıktırma masrafına tekabül edecek miktarda enkazı satılır. Ve masraf bundan tesviye olunur. Yıktırılması icap eden binaların on beş gün müddete tâbi tutulması tehlikeli görüldüğü fen memuru tarafından resen ve tahriren beyan olunduğu takdirde sahiplerine derhal ihbarname gönderilerek sahibi tarafından 24 saat zarfında tahliye edilmez ve yıktırılmazsa belediye tarafından yıktırılarak bedeli evvelki fıkra mucibince tahsil olunur.

Şehirdeki ağaçlar

MADDE 45 — Şehir dahil ve haricinde müstakbel imar haritaları mucibince ağaçlık olarak tesbit edilmiş olan mahallerde belediyece tayin olunacak günlerde yerli ve yabancı her mükellef nüfusun senede bir ağaç dikmesi veya diktirmesi ve bunların belediyeler tarafından muhafazası mecburidir. Şehir dahilinde nüfusunun iki misli miktarda metre murabbar ağaçlık olan yerler bu maddeden müstesnadır.

Yol levhaları ve bina numaraları

MADDE 46 — Her belediye bir sene zarfında yol levhalarını ve bina numaralarını muntazam bir surette ikmal eylemeğe mecburdur. Bina numarası yolun bir tarafında çift ve diğer tarafında tek adet olarak tesbit edilir.

«Hükûmete ve resmî diğer müesseselere ait olanlar dahil» bu kanun hükümlerine tâbidir. Yapı tabirile toprak altında ve üstünde sabit ve müteharrik ve daimî ve muvakkat bileümle tesisat ile bunların ilâve tebeddülleri anlaşılır.

Yıkılmaya başlayan bina ve duvarlar

MADDE 44 — İnhidama mail olan ve imar ve iskân kabil olmayan metrük binalar veya duvarlar belediyeler tarafından belediye encümeni kararile derhal yıktırılacaktır. Bu kabil bina veya duvarların sahipleri varsa yıktırılması için belediye tarafından on beş gün müddet tayin edilerek sahiplerine bir ihbarname gönderilir. Bu müddet zarfında sahipleri tarafından yıktırılmazsa belediyeler tarafından derhal yıktırılır ve yıktırma masrafı tekabül edecek miktarda enkazı satılır ve masraf bundan tesviye olunur. Yıktırılması icap eden binaların on beş gün müddete tâbi tutulması tehlikeli görüldüğü fen memuru tarafından tahriren beyan olunduğu takdirde sahiplerine derhal ihbarname gönderilerek sahibi tarafından 24 saat zarfında tahliye edilmez ve yıktırılmazsa belediye tarafından keza belediye encümeni kararile yıktırılarak bedeli evvelki fıkra mucibince tahsil olunur.

Şehirdeki ağaçlar

MADDE 45 — Şehir dahil ve haricinde müstakbel imar haritaları mucibince ağaçlık olarak tesbit edilmiş olan mahallerde belediyece tayin olunacak günlerde yerli ve yabancı her mükellef nüfusun senede bir ağaç dikmesi veya diktirmesi ve bunların belediyeler tarafından muhafazası mecburidir. Şehir dahilinde nüfusunun iki misli miktarda metre murabbar ağaçlık olan yerler bu maddeden müstesnadır.

Yol levhaları ve bina numaraları

MADDE 46 — Her belediye bir sene zarfında da yol levhalarını ve bina numaralarını muntazam bir surette ikmal eylemeğe mecburdur. Bina numarası yolun bir tarafında çift ve diğer tarafında tek adet olarak tesbit edilir.

MADDE 44 — Yıkılacak halde bulunan ve imarı kabil olmayan bırakılmış binalar veya duvarlar belediyeler tarafından belediye encümeni kararile hemen yıktırılacaktır. Bu kabil bina veya duvarların sahipleri varsa yıktırılması için belediye tarafından en az on beş gün müddet tayin edilerek sahiplerine bir ihbarname gönderilir. Bu müddet zarfında sahipleri tarafından yıktırılmazsa belediyeler tarafından derhal yıktırılır. Yıkıtırma masrafına tekabül edecek miktarda ankaz satılır ve masraf bundan tesviye olunur. Yıkıtırılması icap eden binaların on beş gün müddete tâbi tutulması tehlikeli görüldüğü fev memuru tarafından tabriren beyan olunduğu takdirde sahiplerine çabuk ihbarname gönderilir. ve sahibi tarafından 24 saat içinde boşaltılmaz ve yıktırılmazsa belediye tarafından gene belediye encümeni kararile yıktırılarak bedeli evvelki fıkra mucibince tahsil olunur.

MADDE 45 — Şehir içinde ve dışında müstakbel şehir haritaları mucibince ağaçlık olarak tesbit edilmiş olan yerlerde belediyece tayin olunacak günlerde her evin senede bir ağaç dikmesi veya dikirtmesi ve bunların belediyeler tarafından muhafazası mecburidir. Şehir dahilinde nüfusunun iki misli miktarda metre murabbar ağaçlık olan yerler bu maddede hükümden müstesnadır.

MADDE 46 — Her belediye bir sene içinde yol ve sokak levhalarını ve bina numaralarını muntazam bir surette tamamlamağa mecburdur.

Her sokağın başına o sokağın ismini taşıyan bir levha konacak ve sokak ne tarafa doğru imtidat ediyorsa o cihet bir ok işaretile gösterilecektir.

Bina numaraları sokağın bir tarafında çift

MADDE 46 — Her belediye bir sene içinde yol ve sokak levhalarını ve bina numaralarını muntazam bir surette tamamlamağa mecburdur.

Her sokağın başına o sokağın numarasını veya ismini taşıyan bir levha konacak ve sokak ne tarafa doğru gidiyorsa o cihet bir ok işaretile gösterilecektir. Bina numaraları sokağın bir tarafında çift ve öte tarafında tek adet

Arsaların sınırları

MADDE 47 — Müstakbel imar haritalarının katiyet kazandığı tarihten itibaren bir sene içinde binalı ve binasız arsa sahipleri sınırlarını hendek veya tel gibi vasıtalarla tahdide mecburdurlar. Bir sene zarfında yapılmıyan tahdit muamelesi, masrafı arsa sahibinden alınmak üzere belediyece yaptırılır.

Kuyular

MADDE 48 — Kuyuların komşu hudutlarından en aşağı beş metre ve lâğım çukurlarından en aşağı on metre mesafede olması şarttır. Maamafih mahallî sıhhiye heyetince bu miktar, arazinin einsine veya kuyunun inşası tarzına göre tezyit veya tenkis edilebilir.

Kanalizasyonlar

MADDE 49 — Fennî kanalizasyon şebekesi bulunan mahallerde bina sahipleri lâğımlarını kanalizasyona bağlamağa mecburdurlar. Kanalizasyon şebekesi olmıyan mahallerde kanalizasyon yapılmıyaya kadar belediyeler mahallî ihtiyaç ve vesaitte göre lâğım tertibatını gösterir bir talimatname yaparlar. Bu talimatnameler mahallî en büyük mülkiye memuru tarafından tasdik edildikten sonra tatbik olunur.

Ev nizamnameleri

MADDE 50 — Bu kanun hükümlerinin tatbikini gösterici nizamnameler Dahiliye vekâletince tanzim olunacaktır.

İlga edilen hükümler

MADDE 51 — 24 teşrinievvel 1928 tarihli ebniye kanunu ve buna müteferri olan diğer kanun-

Arsaların sınırları

MADDE 47 — Müstakbel imar haritalarının katiyet kazandığı tarihten itibaren bir sene içinde binalı ve binasız arsa sahipleri sınırlarını hendek veya tel gibi vasıtalarla tahdide mecburdurlar. Bir sene zarfında yapılmıyan tahdit muamelesi, masrafı arsa sahibinden alınmak üzere belediyece yaptırılır.

Kuyular

MADDE 48 — Kuyuların komşu hudutlarından en aşağı beş metre ve komşu lâğım çukurlarından en aşağı on metre mesafede olması şarttır. Maamafih mahallî sıhhiye heyetince bu miktar arazinin einsine veya kuyunun inşası tarzına göre tezyit veya tenkis edilebilir.

Kanalizasyonlar

MADDE 49 — Fennî kanalizasyon şebekesi bulunan mahallerde bina sahipleri lâğımlarını kanalizasyona bağlamağa mecburdurlar. Kanalizasyon şebekesi olmayan mahallerde kanalizasyon yapılmıyaya kadar belediyeler mahallî ihtiyaç ve vesaitte göre lâğım tertibatını gösterir bir talimatname yaparlar. Bu talimatnameler mahallî en büyük mülkiye memuru tarafından tasdik edildikten sonra tatbik olunur.

Ev nizamnameleri

MADDE 50 — Bu kanun hükümlerinin tatbikini gösterici nizamnameler Dahiliye vekâletince tanzim olunacaktır.

İlga edilen hükümler

MADDE 51 — Ebniye kanununun 16, 19, 43, 44, 47 ve 49 uncu maddelerile bu kanunun tadili

ve öte tarafında tek adet olarak konulacaktır. Bina numaraları binaların sokağa çıkılacak kapısına ve eğer bina bir bahçe içinde ise bahçe kapısına ve her halde sokaktan çok iyi görünecek bir yere konacaktır.

olarak konulacaktır. Bina numaraları binaların sokağa çıkılacak kapısına ve eğer bina bir bahçe içinde ise bahçe kapısına ve her halde sokaktan çok iyi görünecek bir yere konulacaktır.

MADDE 47 — Dahiliye encümeninin tadili aynen.

MADDE 48 — Dahiliye encümeninin tadili aynen.

MADDE 49 — Dahiliye encümeninin tadili aynen.

MADDE 50 — Dahiliye encümeninin tadili aynen.

MADDE 51 — Fırınlarm ve gıdai maddelerin bulunacakları diğer mahallerin yapılarına ve sair hususlarına ait şartlar Dahiliye ve Şrhhiye vekâletleri tarafından tanzim oluncak bir nizamname ile tesbit edilecektir.

MADDE 52 — Dahiliye encümeninin 51 inci maddesi aynen.

lar ile bu kanuna mugayir hükümler mülğadır.

MADDE 52 — Bu kanun neşri tarihinden mu-
teberdir.

MADDE 53 — Bu kanunun hükümlerini icraya
İera Vekilleri Heyeti memurdur.

Bş. V. V. Dr. Refik	Ad. V. Yusuf Kemal	M. M. V. Zekâi
Da. V. Ş. Kaya	Ha. V. V. Ş. Kaya	Mal. V. M. Abdülhalik
Mf. V. Esat	Na. V. Hilmi	İk. V. M. Şeref
S. İ. M. V. Dr. Refik	G. İ. V. Ali Rana	Zr. V. Muhlis

hakkındaki 22 nisan 1341 tarihli ve 642 numara-
lı kanun ve 26 mayıs 1926 tarihli ve 92 numaralı
tefsir hükümleri baki kalmak üzere ebniye kanu-
nunun diğér hükümleri ve zeyilleri lâğvedilmiş-
tir.

MADDE 52— Bu kanun neşri tarihinden mu-
teberdir.

MADDE 53 — Bu kanunun hükümlerini ic-
raya İera Vekilleri Heyeti memurdur.

MADDE 53 — Dahiliy eencümeninin 52 nei maddesi aynen.

MADDE 54 — Dahiliye encümeninin 53 ün-cü maddesi aynen.

